

بورس کالای ایران

آشنایی با معاملات بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)

معاونت توسعه بازار و مطالعات اقتصادی

زمستان ۱۳۹۹

» بورس کالای ایران چه جایگاهی در اقتصاد دارد؟

بورس کالای ایران نهادی رسمی و قانونی است که در اقتصاد کارکردهای مهمی را به منظور ساماندهی و ارتقای تجارت کالایی و تخصیص بهینه منابع و سرمایه‌ها بر عهده دارد. شرکت بورس کالای ایران به موجب ماده ۵۸ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ از ادغام سازمان‌های کارگزاران بورس فلزات تهران و بورس کالای کشاورزی ایران، تشکیل گردیده است. با مصوبه هیأت محترم وزیران، معاملات فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی از بهمن ماه ۱۳۸۶ در بورس کالا کلید خورد. با احتساب دوره فعالیت دو سازمان مذکور، بورس کالای ایران بیش از ۱۵ سال تجربه در زمینه معاملات انواع کالاها را دارا می‌باشد.

بورس کالای ایران بستری برای طراحی ابزارهای معاملاتی نوین بر اساس نیازهای واقعی اقتصاد کشور است. رویکردهای اصلی در طراحی این ابزارها هدایت صحیح منابع به بخش‌های تولیدی اقتصاد، توسعه بازارهای داخلی، ارتقای ساختارهای سنتی بازار به ساختارهای مدرن، متحول سازی شیوه‌های معاملاتی موجود و ارائه ابزارهای معاملاتی جدید، تجهیز بازارهای کالایی و مالی با ایجاد ارتباط منطقی و نظام‌مند میان دو بخش کالایی و مالی کشور است. تسهیل مبادلات، تأمین مالی و پوشش ریسک کارکردهای اصلی ابزارهای معاملاتی بورس کالای ایران است که در سایه آن‌ها تحقق کارکردهای دیگری از جمله کاهش هزینه مبادلات، افزایش شفافیت، افزایش سطح مبادلات و روان شدن جریان معاملات نیز برای شکل‌گیری بازارهای کارا دنبال می‌شود.

در حال حاضر بازارهای بورس کالای ایران به بازار فیزیکی، بازار فرعی، بازار مشتقه و بازار مالی تقسیم شده است. در این بین چارچوب فعالیت بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) مربوط به مبادلات فیزیکی کالاها در بستر معاملاتی بورس کالای ایران در یک فضای شفاف و منصفانه است. در این بازارها کالاهایی از قبیل محصولات صنعتی و معدنی، پتروشیمی، فرآورده‌های نفتی و محصولات کشاورزی مورد معامله قرار می‌گیرد. روش‌های معاملات محصولات مذکور در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) شامل روش‌های نقدی، نسیه، سلف و کشف پرمیوم می‌باشد که نحوه تسویه معاملات به دو صورت نقدی و اعتباری است.

» بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) چه نوع بازارهایی هستند؟

بازارهای متشکلی هستند که در آن‌ها کالا با رعایت قوانین و ضوابط مشخصی پذیرش و تحت نظارت بورس کالای ایران در یک فضای شفاف با نرخ رقابتی مورد معامله قرار می‌گیرد. فرآیند انجام معاملات در حالت کلی در این بازارها به این صورت است که عرضه‌کننده کالا برای اخذ کد معاملاتی و پذیرش کالا به کارگزارهای دارای مجوز مراجعه می‌کند. در صورت پذیرش صاحب کالا و خود کالا برای انجام معامله در بورس کالای ایران، با پرداخت کارمزدها و تودیع تضامین لازم توسط عرضه‌کننده، اطلاعیه عرضه از طریق بورس منتشر می‌شود تا کالای عرضه شده وارد فرایند حراج بشود. متقاضی خرید کالا نیز اقدام به اخذ کد بورسی، واریز پیش‌پرداخت و ثبت سفارش از طریق کارگزاری می‌نماید.

سیس طی دوره‌های معاملاتی با توجه به مکانیزم حراج بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)، قرارداد معامله بین متقاضی خرید کالا و عرضه‌کننده با نرخی که در بازار تعیین می‌شود، منعقد می‌گردد. پس از انعقاد قرارداد، خریدار مکلف است طی مهلت زمانی مقرر نسبت به تسویه معامله به روش‌های نقدی یا اعتباری اقدام کند. همچنین فروشنده کالا نیز مکلف است طی مهلت زمانی مقرر کالا را به خریدار آن تحویل دهد. به دلیل وجود سازوکار نظارت بر حسن اجرای معاملات از طریق اتاق پایاپای بورس، ریسک نکول طرفین معاملات به شدت کاهش می‌یابد. هر یک از طرفین معامله در صورت کوتاهی در ایفای تعهدات مشمول جرایم تعیین شده خواهند شد.

توجه: فرایند معاملاتی بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) از لحاظ تودیع تضامین، انتشار اطلاعیه عرضه، ثبت سفارش، معاملات، تسویه، پایاپای و تحویل کالا مشابه بازار فیزیکی است. تنها تفاوت آن‌ها مربوط به شرایط پذیرش و انتشار اطلاعات معامله (قیمت‌ها) می‌باشد. از این رو در ادامه بحث هر مرحله از توضیحات که نیاز به تفکیک دو نوع بازار باشد، آنگاه توضیح هر یک از بازارها به صورت مجزا ارائه می‌شود. همچنین در هر بخش از توضیحات که فرایند عملیاتی بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حضوری) مشابه باشند، صرفاً از عبارت بازار فیزیکی در توضیح مبحث استفاده خواهد شد. لازم به ذکر است که در این متن منظور از عبارت «بازار فرعی» همان بازار فرعی عرضه به روش حراج حضوری است:

البته علاوه بر روش عرضه به روش حراج حضوری در بازار فرعی، امکان حراج به روش عرضه یکجا نیز در بازار فرعی وجود دارد که در بروشور آشنایی با معاملات بازار فرعی به روش عرضه یکجا به صورت مبسوط این موضوع توضیح داده شده و در بخش مستندات آموزشی وبسایت بورس کالای ایران در دسترس مخاطبان این بازار می‌باشد و لینک دسترسی به آن به صورت زیر است

«لینک دسترسی به بروشور آشنایی با معاملات بازار فرعی به روش عرضه یکجا»

(<https://www.ime.co.ir/TrainingDocuments.html>)

» چه اشخاصی می‌توانند در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) بورس کالای ایران معامله نمایند؟

فعالان بازار فیزیکی اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی به شرح جدول زیر است:

فعالان بازار	مشارکت‌کنندگان در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی
عرضه‌کنندگان کالا	<ul style="list-style-type: none"> • صنایع بزرگ عرضه‌کننده مواد اولیه • واردکنندگان • صادرکنندگان (رینگ صادراتی) • نهادهای دولتی و غیردولتی برگزارکننده مزایده • سایر
خریداران کالا	<ul style="list-style-type: none"> • صنایع تولیدی بزرگ و متوسط پایین دستی • نهادهای دولتی و غیردولتی برگزارکننده مناقصه • سایر

» عرضه‌کننده کالا در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) باید از چه شرایطی برخوردار باشد؟

۱. نداشتن محدودیت قانونی جهت انجام معامله؛

۲. برخورداری از توانایی لازم برای تودیع وثایق و تضامین مورد نیاز نزد اتاق پایابای؛
  ۳. برخورداری متقاضی از سابقه فعالیت قابل اتکاء در بازار کالای مورد پذیرش؛
  ۴. وجود چشم‌انداز روشنی از تداوم فعالیت تولیدی متقاضی.
- * عرضه‌کنندگانی که قصد دارند، محصولاتشان را در بازار فرعی به روش حراج حضوری عرضه نمایند، الزامی مبنی بر رعایت بند ۳ و ۴ از موارد فوق‌الذکر ندارد.

» برای اینکه کالایی در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) عرضه شود، باید از چه شرایطی برخوردار باشد؟

۱. عدم وجود محدودیت قانونی و قیمت‌گذاری برای کالا؛
۲. برخورداری از شرایط کیفی قابل احراز و منطبق با شرایط اعلامی در اطلاعیه عرضه؛
۳. تداوم در عرضه کالا و عرضه بخش عمده محصول تولیدی در بورس؛
۴. رعایت حداقل میزان عرضه محصول جهت کشف قیمت عادلانه.

* برای کالاهایی که در بازار فرعی به روش حراج حضوری عرضه می‌شوند، ملزم به رعایت بندهای ۳، ۴ و ۵ از موارد فوق‌الذکر نیستند. همچنین کالاهای با شرایط زیر نیز می‌توانند در بازار فرعی به روش حراج حضوری عرضه شوند:

- کالاهای فاقد شرایط پذیرش در بازار معاملات اصلی پس از تأیید هیأت پذیرش
از جمله: کالاهای نیازمند بازدید متقاضی خرید جهت انجام معامله، کالاهای فاقد استاندارد مشخص، عدم امکان عرضه مداوم کالا، عدم برخورداری متقاضی از سابقه فعالیت قابل اتکاء در بازار کالای مورد پذیرش، نبود چشم‌انداز روشنی از تداوم فعالیت تولیدی متقاضی.

- کالاهایی که شرایط پذیرش در بازار معاملات اصلی را از دست می‌دهند یا
کالاهایی که پذیرش آن‌ها در بازار اصلی فیزیکی به دلایلی زیر تعلیق یا لغو پذیرش می‌شوند از جمله آن‌ها می‌توان به عدم رعایت درصد تعهدات عرضه، عدم رعایت تداوم عرضه، ارائه اطلاعات نادرست یا عدم افشای اطلاعات عرضه کالا و کالاهای آف‌گرید (آف‌گرید یا کالای خارج از گونه، کالائی است که مشخصات اصلی آن منطبق بر یکی از کالاهای پذیرفته شده در بورس می باشد، لیکن یک یا چند مشخصه آن با کالای اصلی متفاوت است به گونه‌ای که تفاوت مزبور موجب تغییر در ماهیت، نوع یا کاربرد آن نمی‌شود).

مرجع تأییدکننده پذیرش کالای جدید و مشابه در بازار فیزیکی و فرعی به شکل زیر می‌باشد:

درخواست پذیرش کالا	بازار فیزیکی	بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)
کالای جدید	پذیرش و تأیید توسط هیأت پذیرش	پذیرش توسط کمیته عرضه با تأیید سازمان بورس
کالای مشابه	پذیرش و تأیید توسط کمیته عرضه	
نکته: پذیرش مجدد کالا در صورت گذشتن شش ماه از زمان پذیرش آن در بازار فرعی؛		

» چه محصولاتی در بستر معاملاتی بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) بورس کالای ایران معامله می‌شود؟

گروه و نام کالاهای پذیرش شده در بازار فیزیکی

لینک دسترسی	نام کالاهای پذیرش شده در بازار فیزیکی	گروه‌های کالایی
 https://www.ime.co.ir/Industrial_and_mineral_products.html	<p>فولاد، مس، آلومینیوم، کنسانتره فلزات گرانبها، کنسانتره مولیبدن، روی، روی (خاک روی)، طلا، سنگ آهن، کک، سرب و سایر.</p>	صنعتی و معدنی
 https://www.ime.co.ir/Petroleum_products_and_petrochemicals.html	<p>- پلیمری: پلی‌پروپیلن نساجی، پلی‌وینیل کلراید، پلی‌اتیلن ترفتالات بطری، پلی‌اتیلن ترفتالات نساجی، پلی‌اتیلن سنگین، پلی‌اتیلن سبک فیلم، پلی‌اتیلن سبک خطی، پلی‌پروپیلن شیمیایی، پلی‌اتیلن سنگین فیلم، پلی‌اتیلن سنگین تزریقی، پلی‌پروپیلن فیلم bopp و سایر.</p> <p>- شیمیایی: استایرن، الکیل بنزن خطی، دی‌اتیل‌هگزانول، سود کاستیک، منواتیل‌گلایکول، ارتوزایلن، بنزن، اوره، زایلین، متیلن دی‌ایزوسیانات، مونومر وینیل استات، اسید استیک، کریستال ملامین، دی‌اتیلن گلایکول، اتانول آمین، اسید ترفتالیک، ایزوونانول، آمونیاک، سولفات سدیم و سایر.</p> <p>- گازها و خوراک‌ها: آرگون.</p>	پتروشیمی

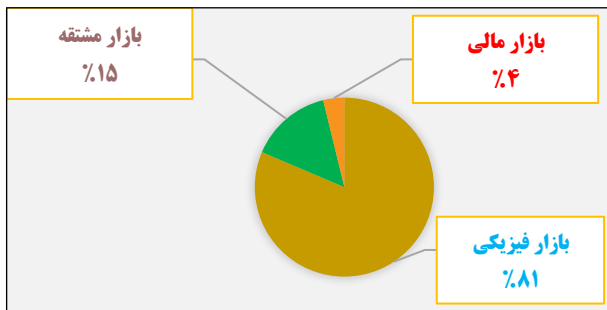
	وکیوم باتوم، قیر، لوبکات، روغن، عایق رطوبتی، سلاپس واکس، گوگرد و سایر.	فرآورده‌های نفتی
 https://www.ame.co.ir/Agricultural_products.html	زعفران، خرما و سایر.	کشاورزی

گروه و نام کالاهای پذیرش شده در بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)

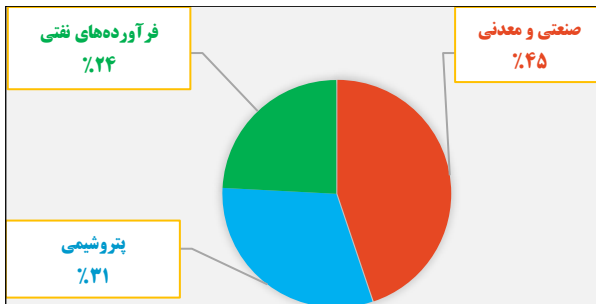
لینک دسترسی	نام کالاهای پذیرش شده در بازار فرعی	گروه‌های کالایی
 https://www.ame.co.ir/kb.html	انواع محصولات تک‌محموله‌ای از قبیل: ضایعات، محصولات شیمیایی، فرآورده‌های نفتی و سایر.	بازار فرعی

* با توجه به پذیرش مداوم محصولات، لیست گروه‌های کالایی در حال تغییر است.

سهام آمار معاملات بازارهای بورس کالای ایران و سهم هر گروه کالایی از کل معاملات انجام شده در بازار فیزیکی و فرعی در سال ۱۳۹۸ به شرح نمودارهای ذیل می باشد:

سهام آمار معاملات بازارهای بورس کالای ایران (سال ۱۳۹۸)

سهم هر گروه کالایی از کل معاملات انجام شده در بازار فیزیکی (سال ۱۳۹۸)

» معامله در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) چه مزایایی را برای طرفین معامله به همراه دارد؟

مزایا و کارکردهای بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)

مزایا و کارکردها	توضیحات
کشف قیمت منصفانه	بازارهای بورس کالای ایران بستری امن برای کشف نرخ رقابتی و شفاف کالاها از تقابل عرضه و تقاضا با توزیع متقارن اطلاعات می‌باشد.
خروج کالاها از نظام قیمت‌گذاری دولتی با پذیرش در بورس کالا	بر اساس ماده (۱۸) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید، دولت موظف است کالاهای پذیرش شده در بورس کالا را از نظام قیمت‌گذاری خارج نماید.
شفافیت بازار در اثر انتشار اطلاعات بازار	به دلیل انتشار اطلاعات بازار و معاملات به صورت روزانه، هفتگی، ماهانه و سالانه، شفافیت کامل بر معاملات حاکم می‌باشد.
استانداردسازی و ارتقاء کیفی محصولات تولیدی	محصولاتی در بازار فیزیکی عرضه می‌شوند که به لحاظ کمی و کیفی استانداردهای مدنظر بورس کالای ایران را رعایت کرده باشند.
تضمین اجرای تعهدات طرفین معامله	بورس با اخذ تضامین تعهدآور فضای معامله را برای متقاضیان خرید کالا و عرضه‌کننده کالا مطمئن می‌نماید.
معافیت ۱۰ درصدی از مالیات بر درآمد	بر اساس ماده (۶) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید، معادل ده درصد (۱۰٪) درآمد حاصل از فروش کالاها در بورس کالا با تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.
کاهش هزینه‌های معاملاتی	روبرویی عرضه‌کنندگان و متقاضیان در این بازار و نیز حذف واسطه‌های غیرضروری، هزینه‌های مبادلاتی را برای آن‌ها کاهش می‌دهد.
توسعه بازار با بازاریابی از طریق شبکه کارگزاران	بیش از ۸۰ شرکت کارگزاری، شبکه بازاریابی گسترده‌ای را برای انواع محصولات عرضه شده، فراهم کرده است.

<p>بر اساس ماده (۱۷) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در صورت عرضه و فروش کالاها در بازار فیزیکی بورس کالای ایران توسط وزارتخانهها و دستگاههای دولتی و عمومی و دستگاههای اجرایی، نیازی به برگزاری تشریفات مزایده و مناقصه نخواهد بود. این موضوع موجب سهولت پاسخگویی مدیران به نهادهای نظارتی و بهبود در فرایند نظارت بر نهادهای دولتی و غیردولتی می‌شود.</p>	<p>معافیت از برگزاری تشریفات مزایده و مناقصه</p>
<p>انجام معاملات در قالب قراردادهای سلف در بازار فیزیکی، موجب تأمین مالی واحدهای تولیدی می‌شود.</p>	<p>تسهیل تأمین مالی</p>
<p>انجام معامله در بستر معاملاتی بازار فیزیکی با امکان شناسایی حجم عرضه و تقاضا و کشف نرخ منصفانه به تنظیم بازار کمک می‌کند.</p>	<p>تنظیم بازار</p>

» **انواع روش‌های معاملاتی و روش‌های تسویه در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) چگونه است؟**

نحوه معاملات محصولات در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) شامل روش‌های نقدی، نسیه، سلف و کشف پرمیموم می‌باشد و نحوه تسویه معاملات نیز به دو صورت نقدی و اعتباری انجام می‌شود:

توضیحات	معامله و تسویه	روش‌ها
روش‌های است که در آن وجه معامله در زمان عقد قرارداد پرداخت شده و کالا نیز تحویل داده می‌شود.	معاملات نقدی	روش‌های معاملاتی
روش‌های است که در آن پرداخت وجه در سررسید مشخص در آینده صورت می‌گیرد و کالا نیز در زمان عقد قرارداد تحویل داده می‌شود.	معاملات نسیه	
روش‌های است که در آن، کالا در سررسید مشخص در آینده تحویل داده می‌شود، ولی وجه معامله در زمان عقد قرارداد پرداخت می‌شود.	معاملات سلف	
قراردادی است که طی آن در بازار فیزیکی بورس کالا نرخ مابالتفاوتی کشف می‌شود و طرفین متعهد می‌شوند در زمان مشخصی در آینده، کالا را بر اساس قیمت نهایی معامله نمایند.	معاملات کشف پرمیموم	
در این روش وجه قرارداد ظرف مهلت تسویه به صورت نقدی توسط کارگزار خریدار به حساب عملیاتی واریز می‌گردد و اسناد مربوط به اوراق تسویه و پایاپای ارائه می‌شود.	نقدی	روش‌های تسویه
در این روش ظرف مهلت تسویه، سند تسویه اعتباری طبق فرمت «شراکت» به تأیید فروشنده و کارگزار فروشنده رسیده و به همراه سایر مستندات لازم توسط کارگزار خریدار به اتاق پایاپای ارائه می‌شود. در سند تسویه اعتباری فروشنده به دریافت ثمن معامله اقرار می‌کند.	اعتباری	

» هر یک از روش‌های معاملاتی و روش‌های تسویه در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) چه کارکردهایی دارند؟

هر یک از روش‌های معاملاتی نقدی، نسبی، سلف و کشف پرمیوم و نحوه تسویه معاملات به دو صورت نقدی و اعتباری دارای کارکردهایی هستند که موجب تسهیل در انجام معاملات و انتفاع متقاضی خرید کالا و عرضه‌کننده کالا می‌شوند از جمله آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

روش‌ها	کارکردهای هر یک از روش‌ها معاملاتی
روش معاملاتی نقدی	<ul style="list-style-type: none"> - انجام معامله در کمترین زمان با حداقل هزینه؛ - اطمینان طرفین انجام معامله به خاطر اخذ تضامین انجام تعهدات توسط اتاق پایاپای؛
روش معاملاتی نسبی	<ul style="list-style-type: none"> - تأمین مالی یا تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع پایین دستی؛ - امکان انتشار اوراق خرید دین کالایی توسط عرضه‌کننده کالا؛
روش معاملاتی سلف	<ul style="list-style-type: none"> - تأمین منابع مالی عرضه‌کننده برای پوشش هزینه‌های تولید؛ - اطمینان عرضه‌کننده از فروش محصول بعد از تولید؛ - ایجاد امکان برنامه‌ریزی تولید و فروش برای صنایع؛ - اطمینان متقاضی خرید کالا از قیمت خرید کالا؛
کشف پرمیوم	<ul style="list-style-type: none"> - اطمینان فروشنده از فروش کالا؛ - ایجاد ارتباط بلندمدت و قانونمند میان صنایع برای برنامه‌ریزی تولید و فروش؛ - تسهیل تجارت پویا و بهبود تجارت در طول زنجیره محصول و پوشش ریسک تجارت؛ - امکان انجام معامله بدون پرداخت وجه یا با پرداخت بخشی از وجه معامله (در صورت درخواست عرضه‌کننده در اطلاعیه عرضه)؛ - نقش مکمل روش کشف پرمیوم در عقد قراردادهای نقدی، نسبی و سلف؛ - امکان عقد قرارداد بر مبنای قیمت شناور (قیمت روز معامله نهایی)؛
روش تسویه نقدی	<ul style="list-style-type: none"> - تضمین اجرای تعهدات از سوی طرفین معامله توسط اتاق پایاپای؛
روش تسویه اعتباری	<ul style="list-style-type: none"> - تسهیل فرایند تسویه برای طرفین معامله؛ - ایجاد امکان استفاده از اعتبار اسنادی و ضمانت نامه بانکی برای تسویه؛

» چه محدودیت‌هایی در خرید کالا از بازار فیزیکی بورس کالای ایران برای خریداران وجود دارد؟

- میزان حجم کالایی که متقاضی خرید کالا قصد خرید آن را از بازار فیزیکی دارد، نباید از یک میزان مشخص کمتر باشد. بنابراین خرید کالا از این بازار به سرمایه بیشتری نیاز دارد.
- محصولاتی که بهین‌یابی هستند، تنها اشخاصی می‌توانند این محصولات را خریداری نمایند که در سامانه بهین‌یاب وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) ثبت‌نام کرده باشند و به تشخیص وزارت صمت برای آن‌ها در سامانه مذکور سهمیه‌ای تخصیص داده شده باشد. محصولات بهین‌یابی عبارت است از محصولات پتروشیمی، صنعتی یا هر محصول دیگری که وزارت صمت خرید آن را به ثبت‌نام در سامانه بهین‌یاب منوط کرده باشد.
- امکان انجام معاملات برای محصولات مختلف از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی میسر می‌باشد مگر اینکه محدودیت خاصی (مانند بهین‌یابی کردن محصول) از سوی نهادهای متولی برای متقاضیان خرید کالا اعمال شود.

» معاملات رینگ صادراتی در مقایسه با رینگ داخلی دارای چه الزاماتی است؟

رینگ صادراتی، جلسه معاملاتی بورس برای معاملات کالاهایی است که مقصد آن‌ها صرفاً بازار هدف بین‌المللی است. منظور از بازار هدف بین‌المللی، مقصدی خارج از ایران است که فروشنده و خریدار با هدف انتقال کالا به آن مقصد، کالا را در رینگ صادراتی معامله می‌نمایند. مراحل پذیرش، فرایند معاملاتی و تسویه در رینگ صادراتی مشابه با رینگ داخلی است، اما معامله در رینگ صادراتی در مقایسه با رینگ داخلی دارای برخی الزامات است به طوری که:

۱- در صورت معامله در رینگ صادراتی بازار فیزیکی باید کالای معامله شده از کشور خارج شود.

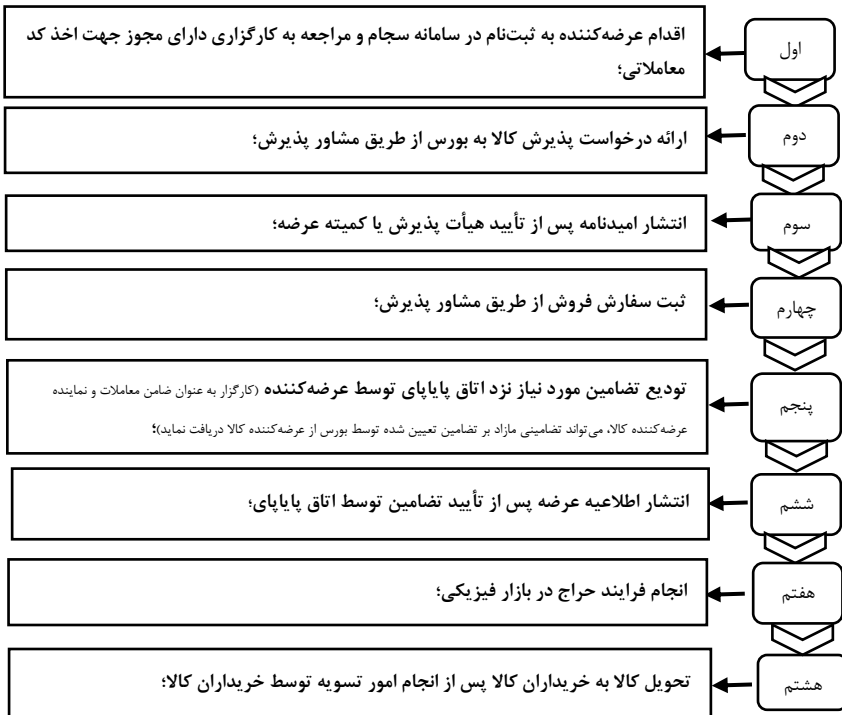
۲- شناسه معاملاتی تعریف شده توسط بورس برای کالاهای مورد معامله در رینگ صادراتی مجزا از شناسه کالا در رینگ داخلی است.

۳- در صورت درخواست خریدار و موافقت فروشنده، امکان تسویه با ارزهای غیر از ارز اعلام شده قبلی به بورس میسر می‌باشد.

۴- گزارش یا آمار معاملات رینگ صادراتی برای برخی محصولات از جمله قیر به صورت الکترونیکی توسط بورس کالا به گمرک جمهوری اسلامی ایران گزارش می‌شود، تا گمرک با انجام اقدامات لازم زمینه خروج کالا از کشور را فراهم نماید.

» **برای انجام معامله در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) عرضه‌کننده کالا و متقاضی خرید کالا چه مراحل را باید طی نمایند؟**

مراحلی که عرضه‌کننده کالا برای معامله در بازار فیزیکی و بازار فرعی باید طی نماید:

» برای پذیرش مشتری برای انجام معامله در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) عرضه‌کننده و متقاضی خرید کالا باید چه اقدامات اجرایی را انجام دهند؟

پذیرش مشتری در بازار فیزیکی و فرعی، در واقع همان صدور کد معاملاتی برای عرضه‌کننده و متقاضی خرید کالا است. از این رو، پیش از اقدام به اخذ کد بورسی لازم است مشتریان در سامانه سجام یا سامانه جامع اطلاعات مشتریان جهت احراز هویت ثبت‌نام نمایند. لینک دسترسی به سامانه مذکور به شرح زیر است:

« لینک دسترسی به سامانه سجام (www.profilesejam.csdiran.com) »

فرآیند اجرایی صدور کد معاملاتی در بازار فیزیکی برای مشتریان ایرانی و خارجی به شرح جدول زیر است:

فرآیند اجرایی صدور کد برای مشتریان

فرآیند اجرایی صدور کد برای مشتریان خارجی	فرآیند اجرایی صدور کد برای مشتریان ایرانی
۱- مراجعه مشتری یا نماینده وی به کارگزار دارای مجوز فعالیت در بازار مورد نظر	۱- تماس مشتری با کارگزار دارای مجوز فعالیت در بازار مورد نظر و اخذ فرم ها و لیست مدارک
۲- تکمیل فرم های مربوطه و ارائه اصل و تصویر مدارک مورد نیاز توسط مشتری	۲- تکمیل فرم های مربوطه (بصورت فایل و امضا نشده) و ارائه تصویر مدارک مورد نیاز توسط مشتری
۳- بررسی مدارک و مطابقت دادن و ممهور نمودن به مهر برابر با اصل توسط کارگزار	۳- بررسی مدارک و مطابقت دادن فرم ها توسط کارگزار
۴- ارسال کلیه اطلاعات مشتری بر اساس ضوابط به بورس کالا بصورت فیزیکی و سیستمی	۴- ارسال درخواست کد در سامانه مشتریان و بارگذاری فایل مدارک مشتری توسط کارگزار
۵- بررسی بودن مدارک و رویت اصل مجوز فعالیت ممهور به مهر تاییدیه سفارت ایران در کشور مشتری توسط بورس کالا	۵- بررسی مدارک و محتوای سامانه توسط بورس
۶- اخذ شناسه فراگیر اشخاص خارجی برای مشتری بر اساس اطلاعات ارائه شده توسط بورس کالا	۶- تأیید اولیه درخواست و تولید فرم درخواست کد تأیید شده توسط بورس
۷- صدور کد معاملاتی بازار فیزیکی	۷- اخذ فرم درخواست کد تأیید شده و ارسال آن به مشتری جهت مهر و امضاء تمامی صفحات
	۸- بارگذاری فرم درخواست کد تأیید شده با مهر و امضای اصل (رنگی) در سامانه و ارسال فیزیکی
	۹- صدور کد معاملاتی بازار فیزیکی

 https://www.ime.co.ir/TradingCode.html	لینک دسترسی به اطلاعات مربوط به فرآیند اجرایی صدور کد
 https://www.ime.co.ir/Licenses.html	لینک دسترسی به لیست کارگزاران دارای مجوز مشاور پذیرش

مدارک مورد نیاز برای صدور کد به مشتریان داخلی و خارجی اعم از حقیقی یا حقوقی به شرح جدول زیر می‌باشد:

مدارک مورد نیاز برای صدور کد برای مشتریان

مدارک مورد نیاز برای صدور کد معاملاتی مشتریان حقیقی خارجی	مدارک مورد نیاز برای صدور کد معاملاتی مشتریان حقیقی ایرانی
۱- اصل فرم درخواست کد حقیقی خارجی؛ ۲- کپی برابر اصل شده گذرنامه معتبر متقاضی؛ ۳- مجوز فعالیت در کشور مبدا به زبان فارسی یا انگلیسی ممه‌ور به مهر تأییدیه کنسولگری ایران در آن کشور یا مجوز فعالیت در ایران؛ ۴- مدارک مثبت مالی به تشخیص بورس.	۱- اصل فرم درخواست کد حقیقی ایرانی؛ ۲- کپی برابر اصل شده کارت ملی و شناسنامه (صفحه توضیحات در صورت لزوم)؛ ۳- ثبت نام در سامانه امور مالیاتی به عنوان مودی مالیاتی؛ ۴- سایر موارد در صورت نیاز به تشخیص کمیته.
مدارک مورد نیاز برای صدور کد معاملاتی مشتریان حقوقی خارجی	مدارک مورد نیاز برای صدور کد معاملاتی مشتریان حقوقی ایرانی
۱- اصل فرم درخواست کد حقوقی خارجی؛ ۲- کپی برابر اصل شده مدارک شناسایی مدیر عامل و اعضای هیات مدیره (کارت ملی، شناسنامه، گذرنامه معتبر)؛ ۳- مدارک ثبت شرکت در کشور مبدا به زبان فارسی یا انگلیسی ممه‌ور به مهر تأییدیه کنسولگری ایران در آن کشور؛ ۴- مدارک مثبت مالی (صورت مالی حسابرسی شده یا مدرک مشابه) به تشخیص بورس.	۱- اصل فرم درخواست کد حقوقی ایرانی؛ ۲- کپی برابر اصل شده کارت ملی و شناسنامه مدیر عامل و تمام اعضای هیات مدیره (صفحه توضیحات در صورت لزوم)؛ ۳- اساسنامه؛ ۴- روزنامه رسمی تاسیس و آخرین تغییرات اعضای هیات مدیره و سایر روزنامه های رسمی مهم (تغییر نام و ...).

	<p>۵- صورت های مالی حسابرسی شده آخرین دوره (در صورت عدم شمول برای حسابرسی، اظهارنامه مالیاتی)؛</p> <p>۶- پروانه بهره برداری و سایر مجوزهای فعالیت معتبر؛</p> <p>۷- سایر موارد در صورت نیاز به تشخیص کمیته؛</p>
 <p>https://www.ime.co.ir/CustomerAcceptance.html</p>	<p>لینک دسترسی به مدارک مورد نیاز جهت درخواست کد:</p>

مدارک پس از برابر اصل شدن و احراز هویت مشتری، توسط کارگزار اسکن گردیده و از طریق اتوماسیون به واحد پذیرش مشتریان بازار فیزیکی ارسال می گردد (شایان ذکر است که مشتریان در انتخاب کارگزار به معیارهایی از قبیل تخفیف کارمزدی، برگزاری دوره های آموزشی، دسترسی و پاسخگویی توجه نمایند). مدارک توسط کارشناسان واحد پذیرش مشتری بررسی می گردد و با آنچه در سامانه توسط کارگزار درج گردیده است، مطابقت داده می شود؛ چنانچه اطلاعات خواسته شده در سامانه بدون اشکال وارد شده باشد و با مدارک فیزیکی مطابقت داشته باشد، درخواست کارگزار تایید و کد معاملاتی مشتری صادر می گردد.

* توجه شود که:

- عرضه کننده در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) یک بار برای اخذ کد بورسی اقدام می کند و لزومی ندارد که عرضه کننده برای هر بار عرضه، کد معاملاتی اخذ نماید.

- متقاضیان خرید کالا از بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) نیز تنها یک بار جهت اخذ کد معاملاتی به کارگزار منتخب مراجعه می کنند و برای هر بار خرید نیاز به اخذ کد معاملاتی مجدد نیست.

» برای پذیرش کالا در بورس چه اقداماتی توسط عرضه‌کننده باید انجام شود؟

الف) مراجعه مشتری به یکی از نهادهای مالی (شامل شرکت‌های تأمین سرمایه، کارگزاری، سبدگردان، مشاور سرمایه‌گذاری و پردازش اطلاعات مالی) دارای مجوز برای انعقاد قرارداد مشاور پذیرش؛

<https://cfi.codal.ir/fa/?instituteType=2>

«لینک دسترسی به لیست شرکت‌ها یا نهادهای مالی دارای مجوز مشاور پذیرش»

ب) تکمیل فرم‌ها و تحویل مدارک مورد نیاز به مشاور پذیرش همراه با مستندات پرداخت کارمزد پذیرش کالا؛

ج) ارائه فرم درخواست پذیرش کالا در بازار فیزیکی به بورس کالای ایران به همراه مدارک ذیل:

۱- فرم جامع پذیرش در بازار فیزیکی و فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) برای کالاهای داخلی و وارداتی با مشخصات زیر:

فرم جامع پذیرش	بخش‌های اصلی فرم	زیر بخش‌های فرم
کالای داخلی	معرفی متقاضی عرضه کالا	- نام تولیدکننده؛ - تاریخچه و موضوع فعالیت؛
	اطلاعات کالای مورد پذیرش	- مشخصات کالا (کاربرد و مصرف کالا، کد تعرفه گمرکی کالا، روش عرضه کالا، مقدار کالا، نوع بسته‌بندی کالا)؛ - اطلاعات انبار کالا (نام، آدرس، کد پستی، ظرفیت امکانات، وضعیت مالکیت، هزینه انبارداری)؛ - استاندارد کالا؛
	پروش نامه پذیرش	- میزان و ظرفیت تولید کالا در سال جاری (اسمی و واقعی)؛ - میزان فروش کالا در سال جاری (داخلی و صادراتی)؛ - ساز و کار تعیین یا کشف قیمت کالا قبل از پذیرش در بورس کالا؛

زیر بخش‌های فرم	بخش‌های اصلی فرم	فرم جامع پذیرش
<ul style="list-style-type: none"> - پنج مشتری با بیشترین ارزش خرید کالای مذکور به تفکیک داخلی و خارجی؛ - ملاحظات و محدودیت‌های قانونی؛ - چشم انداز عرضه برای سه سال آینده؛ 		
<ul style="list-style-type: none"> مواد اولیه مصرف شده در تولید کالا؛ فرآیند تولید؛ نحوه حمل و نقل؛ شرایط نگهداری؛ مشخصات کیفی (آنالیز به پیوست)؛ 	شناسه پذیرش	
<p>این فرم و با علم، آگاهی و پذیرش الزامات و تعهدات عرضه‌کننده در خصوص رعایت کلیه قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار، آیین‌نامه‌ها و سایر مقررات، ضوابط و رویه‌های شرکت بورس کالای ایران، صحت اسناد و مدارک ارائه شده، امضای و تصدیق می‌شود و به تأیید مشاور پذیرش می‌رسد.</p>	تعهدنامه پذیرش	
<p>«مشابه مواد مندرج در فرم جامع پذیرش کالای داخلی در بازار فرعی است»</p>	معرفی متقاضی عرضه کالا	کالای وارداتی
	اطلاعات کالای مورد پذیرش	
	بررسی‌نامه پذیرش	
	تعهدنامه پذیرش	
<p>در خصوص کالای ترخیص نشده‌ای که عرضه‌کننده متعهد به ترخیص و تحویل کالا می‌باشد، تکمیل گردد.</p>	تعهدنامه کالای ترخیص نشده	
 <p>https://www.ime.co.ir/Compliance_Documents_physical_market.html</p>		لینک دسترسی به فرم‌ها

۲- فرم امیدنامه بازار فیزیکی و فرعی برای کالاهای داخلی و وارداتی با مشخصات زیر:

فرم امیدنامه پذیرش	بخش‌های اصلی امیدنامه	زیر بخش‌های امیدنامه
کالای داخلی و وارداتی	معرفی متقاضی عرضه کالا	متقاضی حقوقی: تاریخچه و موضوع فعالیت، مشخصات سهامداران، مراکز اصلی و شعب شرکت و مدیران؛ متقاضی حقیقی: اطلاعات هویتی و نشانی شخص حقیقی؛
	اطلاعات کالای مورد پذیرش	مشابه فرم جامع پذیرش کالای داخلی در بازار فرعی؛
	پذیرش در بورس	تاریخ ارائه مدارک، تاریخ پذیرش، شماره جلسه کمیته عرضه، تاریخ درج امیدنامه، مشاور پذیرش، نحوه تعیین قیمت پایه پس از پذیرش کالا در بورس و خطای مجاز تحویل؛
لینک دسترسی به فرم‌ها	 https://www.ime.co.ir/Compliance_Documents_physical_market.html	

۳- قرارداد مشاور پذیرش در بازار فرعی؛

۴- مدرک احراز مالکیت عرضه‌کننده؛

۵- پروانه بهره‌برداری یا مدرک مشابه به تشخیص بورس؛

۶- گواهی استاندارد اجباری کالا (در صورت وجود)

۷- آنالیز کالا از آزمایشگاه همکار استاندارد (یا آزما پشگاه مورد تایید بورس)؛

۸- رسید پرداخت حق پذیرش؛

۹- مدارک ثبت شرکت (روزنامه رسمی تاسیس، آخرین تغییرات اعضا و تغییرات سرمایه و اساسنامه)؛

۱۰- صورت‌های مالی حسابرسی شده یا اظهارنامه مالیاتی به تشخیص بورس؛

۱۱- در خصوص کالاهای وارداتی:

۱۱-۱) کالاهای وارداتی ترخیص شده:

- برگ سبز گمرکی؛

- گواهی بازرسی مبدا یا مقصد حسب درخواست بورس؛

- آخرین قبض انبار.

۱۱-۲) کالاهای وارداتی ترخیص نشده:

- پروفرمای کالای وارداتی؛

- گواهی کیفیت صادر شده توسط تولیدکننده.

۱۲- تأییدیه مراجع ذیصلاح در خصوص کالاهایی که مشمول رعایت ضوابط خاص یا اخذ مجوزهای قانونی باشد.

۱۳- سایر مدارک یا اطلاعات مهم به تشخیص متقاضی یا درخواست بورس یا هیئت پذیرش

(ج) بررسی اطلاعات و مدرک توسط کارشناسان بورس؛

د) تأیید اولیه درخواست در صورت تکمیل بودن مدارک توسط بوس به هیأت پذیرش یا کمیته عرضه ارجاع داده می‌شود که پذیرش کالا به دو صورت زیر انجام می‌شود:

- بررسی درخواست عرضه کالای جدید توسط هیأت پذیرش و کالای مشابه توسط کمیته عرضه جهت عرضه در بازار اصلی؛
- بررسی درخواست عرضه کالای جدید و مشابه توسط کمیته عرضه جهت عرضه در بازار فرعی (شایان ذکر است که امیدنامه برای تأیید به سازمان ارسال شود و سازمان نیز تا ۳ روز کاری فرصت دارد مبنی بر عدم عرضه آن کالا در بازار فرعی بورس کالای ایران اعلام نظر کند. در صورت عدم اعلام نظر از سوی سازمان به بورس مبنی بر عدم عرضه کالای مشابه در بازار فرعی، بورس می‌تواند به انتشار عمومی امیدنامه اقدام نماید).
- ز) انتشار امیدنامه توسط بورس کالای ایران (امیدنامه جزء لاینفک اطلاعیه عرضه است).

« لینک دسترسی به مدارک مورد نیاز برای پذیرش کالا در بازار فرعی »
https://www.ime.co.ir/Compliance_Documents_subsidary_market.html

امیدنامه برای عرضه کالا در بازار فیزیکی و بازار فرعی به صورت کلی در سه محور ذیل

تدوین می‌شود:

- معرفی شرکت (تاریخچه، موضوع فعالیت، سهامداران، مرکز اصلی و شعب شرکت و مدیران شرکت)؛
- معرفی محصول (اطلاعات محصول، اطلاعات خط تولید محصول، ظرفیت تولید (اسمی و حقیقی)، اطلاعات انبار و استاندارد کالا)؛
- پذیرش در بورس (الزام پذیرش کالا در بورس و تعهدات عرضه کالا در بورس).

<https://www.ime.co.ir/prospectuslist.html>

«لینک دسترسی به امیدنامه‌های انتشار یافته در بورس کالای ایران»

همان طوری که مشاهده می‌شود در امیدنامه گزارشی از مختصات واحد تولیدی و ویژگی‌های کالای تولیدی ارائه می‌شود. شایان ذکر است که در بازار فیزیکی، کالا یک بار پذیرش می‌شود و عرضه‌کننده دفعات متعدد می‌تواند کالا را عرضه نماید، به عبارتی هر بار عرضه کالا نیازمند پذیرش مجدد کالا نیست. اما در بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) فرصت انجام معامله از زمان پذیرش کالا حداکثر تا شش ماه می‌باشد. به عبارتی اگر کالا بعد از گذشت شش ماه از زمان پذیرش آن در بازار عرضه نشود یا حجم عرضه شده طی دوره به صورت کامل به فروش نرسد، آنگاه لازم است که کالا یا حجم باقی مانده از آن که عرضه نشده، مجدداً پذیرش شود.

کارمزدهایی که عرضه‌کننده برای پذیرش (کارمزدی است که به همراه درخواست پذیرش کالا و تکمیل مدارک اولیه از متقاضی دریافت می‌شود) و درج کالا (کارمزد درج برای هر کالا به صورت جداگانه حساب می‌شود و تا زمان پرکردن سقف کارمزد در نظر گرفته شده، توسط بورس (بعد از انجام معامله آن کالا) از مشتری دریافت می‌گردد) در بازار فیزیکی و بازار فرعی باید بپردازد، به شرح جدول زیر می‌باشد:

**کارمزدهای پرداختی توسط عرضه‌کننده برای پذیرش کالا و درج آن در سامانه معاملاتی
در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)**

کارمزدها	محصولات صنعتی و معدنی	فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی	محصولات کشاورزی	زمان پرداخت
پذیرش کالا	۰۰۰۷ در هزار ارزش برآوردی معاملات سالانه تا سقف ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال فقط برای یکبار و هنگام پذیرش کالا از عرضه‌کننده دریافت می‌گردد	۰۰۰۷ در هزار ارزش برآوردی معاملات سالانه تا سقف ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال فقط برای یکبار و هنگام پذیرش کالا از عرضه‌کننده دریافت می‌گردد	معاف	قبل از انتشار امیدنامه
کارمزد درج کالا	۰۰۲ در هزار ارزش برآوردی معاملات سالانه تا سقف ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال از عرضه‌کننده کالا دریافت می‌گردد	۰۰۲ در هزار ارزش برآوردی معاملات سالانه تا سقف ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال از عرضه‌کننده کالا دریافت می‌گردد	معاف	بعد از انجام معامله (زمان تسویه معامله)

لینک دسترسی به آخرین تغییرات نرخ کارمزدهای حق پذیرش و درج کالا در بازار فیزیکی

https://www.ime.co.ir/admission_fees_and_included.html

کارمزد پذیرش کالا همان ابتدا همراه با مستندات مدنظر کمیته پذیرش از عرضه‌کننده کالا دریافت می‌شود. در صورت عدم موافقت با پذیرش کالا، امکان استرداد این مبلغ وجود ندارد. ولی کارمزد درج کالا، بعد از انجام معامله در مان تسویه از مشتری دریافت می‌شود. بعد از انتشار امیدنامه توسط بورس، عرضه‌کننده یا نماینده قانونی وی می‌تواند برای انتشار اطلاعیه عرضه اقدام نمایند. شایان ذکر است که فرم معرفی نماینده قانونی برای انجام امورات مربوط به عرضه از طرف عرضه‌کننده به شکل زیر می‌باشد:

فرم معرفی نماینده قانونی برای انجام امورات مربوط به عرضه از طرف عرضه‌کننده

(در سرتیگ شخص حقوقی)

فرم (نمونه)
معرفی‌نامه نماینده اشخاص حقوقی

مستند به بند ..... صورت‌های ثبت‌شده شرکت ..... مورخ ..... در راستای تبصره ۳ ماده ۷ دستورالعمل نحوه انجام امور وکالتی در بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران، بدین‌وسیله نماینده این شرکت به کد معاملاتی ..... جهت انجام امور مربوط به فعالیت در بورس کالای ایران به شرح مندرجات این فرم معرفی می‌گردد.

نحوه امضای اسناد طبق آخرین ابتهای روزنامه رسمی (پیوست):

مشخصات نماینده:

ردیف	نام و نام خانوادگی	کد ملی	شماره همراه	کشناس و آگ پستی (محل سکونت)	نوع و امضا و مهر (در صورت وجود)	حدود اختیارات نماینده (شماره نامه، حدود اختیارات درج شود)
۱						

حدود اختیارات نماینده:

۱. معرفی یا تغییر حساب بانکی	۲. ارائه فرم سفارش خرید یا فروش	۳. معرفی شناسی مقصد تحویل ۷۴ و پیمانکار حمل
۴. انجام کلیه امور تسویه	۵. انجام امور مربوط به تولید تضمین	۶. صدور حواله ۷۴
۷. دریافت و تحویل اسناد و مدارک و اطلاعات	۸. انجام کلیه تشریفات طرح اعزامیات	۹. بخشش جرایم
۱۰. انجام مکاتبات عالی	۱۱. تأیید تحویل فیوچرز ۷۴	۱۲. عودت مبلغ اشتباه یا اضافه واریزی
۱۳. سایر امور هرگونه تضمین حسن ایفای تعهدات		

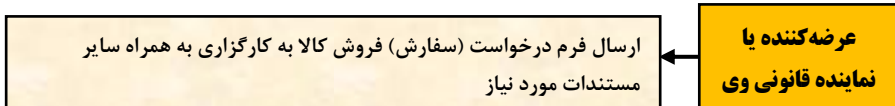
تعهدات صاحبان امضای مجاز و نماینده/نماینده گان:

تجدید یا تمدن امضای مجاز اشخاص حقوقی، ضمن تأیید امضاها و مستندات این فرم و تصدیق صحت امضاها و با مهر و آگهی نسبت به شرایط و حدود نمایندگی تفویضی و پذیرش قوانین و مقررات قواعد و رویه‌های جاری بورس کالای ایران، اذیت تعهد تجریم و آگهی نماینده معرفی‌شده و تفویض ایشان را تا زمان معرفی نماینده جدید یا اعلام لغت آن تفویض اختیارات نسبت به موارد تفویض‌شده در این فرم تأیید نموده و مسئولیت و مطالب قانونی آن را به عهده می‌گیرند، همچنین تعهد می‌نمایند ضمن نظارت مستمر بر فعالیت‌های نماینده و بازرسی از عملکردش، مستوفیانه و قانم منجر به اخراج در شرایط واقعی و متصفه بازن در صورت لغت آن تفویض اختیارات اعلامی به نماینده مراتب را به فوریت و به صورت مکتوب به بورس و نماینده اعلام نمایند. همچنین است تا زمان وصول مراتب کتبی، کلیه اعمال نماینده لغت نخواهد بود.

مهر و امضای مجاز شخص حقوقی	نام و امضای نماینده

تاریخ معرفی نماینده و دوره اعتبار نمایندگی در صورت اعلام شخص حقوقی اضافه گردد.

» فرایند اجرایی انتشار اطلاعیه عرضه در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) به چه نحوی است؟

فرم درخواست فروش کالا / اطلاعیه عرضه در بازار فیزیکی بورس کالای ایران		شماره سریال: ..... تاریخ: ۱۳۸۸/۱۰/۰۱		شرکت کارگزاری:										
خواهشمند است کالا یا مشخصات ذیل را در تاریخ ... در بورس کالای ایران عرضه نمایید:														
نام کالا	تعداد کالا	مشخصات کالا	مطابق پایه	قیمت پایه	واحد قیمت	حداکثر افزایش عرضه	نوبت کننده	محل تحویل	نوع بسته بندی	نوع قرارداد	سرسبب / قرارداد سلف / زمانبندی	نوع تسویه	شرایط پرداخت در قرارداد تسویه	توضیحات
ملاحظات و شرایط ویژه:														
عرضه کننده								فرم اطلاعیه عرضه						
اینجانب / شخص حقوقی یا آگهی و پذیرش کلیه قوانین و مقررات بازار سرمایه و تعهدات ناشی از این درخواست اختیار طی کلیه مراحل و تشریفات قبل، حین و بعد از معامله را در حدود قوانین و مقررات به شرکت کارگزاری امانت نمودم. همچنین اعلام می‌دارم کلیه مسئولیت ناشی از عرضه کالا/ای قوی بر عهده گرفته و پذیرگویی هرگونه خسارت و ادعاهایی که از عدم ایفای تعهدات وفق فرم حاضر حاصل شود در برابر کارگزار عرضه کننده بورس کالای ایران و خریدار نخواهم بود. ضمناً شرایط تسویه این معاملات به شکل تک‌پارگی وجه ☐ سیرین تضمین لازم و دریافت وجه ☐ است.								مهر و امضای عرضه کننده						
نام عرضه کننده:								مهر و امضای کارگزاری عرضه کننده						
این درخواست بدون امضا یا مهر عرضه کننده و مهر و امضای شرکت کارگزاری فاقد اعتبار است								نسخه اول کارگزار		نسخه دوم: عرضه کننده				

در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)، حداقل فاصله زمانی انتشار اطلاعیه عرضه و برگزاری حراج برای عرضه‌های داخلی حداقل یک روز کاری قبل از عرضه می‌باشد از این رو بایستی تا ساعت ۱۲ روز قبل عرضه به بورس اعلام و تا ساعت ۱۶ همان روز توسط بورس تایید و حداکثر تا ساعت ۱۷:۳۰ همان روز توسط اتاق پایاپای تایید شوند تا ساعت ۱۸ همان روز اطلاعیه عرضه در وبسایت رسمی بورس کالای ایران انتشار می‌یابد. ولی برای عرضه‌های صادراتی حداقل فاصله زمانی انتشار اطلاعیه عرضه و برگزاری حراج دو روز کاری قبل از عرضه است به عبارتی بایستی تا ساعت ۱۲ دو روز قبل عرضه به بورس اعلام و تا ساعت ۱۶ دو روز قبل عرضه توسط بورس تایید و حداکثر تا ساعت ۱۷:۳۰ دو روز توسط اتاق پایاپای تایید شوند، اطلاعیه عرضه ساعت ۱۸ همان روز در وبسایت رسمی بورس کالای ایران انتشار می‌یابد.

» در اطلاعیه عرضه کالاهای پذیرش شده برای عرضه در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) چه مشخصاتی درج می‌گردد؟

مشخصات مندرج در اطلاعیه عرضه

مشخصات اطلاعیه	توضیحات	مثال موردی
کد عرضه	کد منحصربه‌فردی است که در سامانه معاملاتی برای هر عرضه در نظر گرفته می‌شود.	۴۱۱۵۴۰
کارگزاری عرضه‌کننده	کارگزار بورسی است که به نمایندگی از عرضه‌کننده مسئولیت عرضه کالا را در بازار فیزیکی با رعایت قوانین و مقررات بر عهده دارد.	کارگزاری الف
تولیدکننده	واحد اقتصادی است که کالا را تولید می‌کند	تولیدکننده الف
عرضه‌کننده	عرضه‌کننده شخصی است که مجوز عرضه کالا در بورس را دارد که اکثر موارد همان تولیدکننده کالا است.	تولیدکننده الف
نام کالا	منظور اسم کالای تولیدی است	ورق فولادی
نماد	علامت اختصاری است که معرف عرضه‌کننده (XXX)، کالا (HS30109) و محل تحویل کالا (00) است و در زمان پذیرش توسط بورس کالا تعیین می‌شود.	XXX-HS30109-00
تاریخ عرضه	تاریخ برگزاری حراج در بورس کالای ایران است.	۱۳xx/۱۰/۰۱
نوع ارز یا واحد پولی	منظور واحد پولی در نظر گرفته شده برای محاسبه ارزش معامله است.	ریال
واحد	منظور مقیاس عرضه کالا شامل تن، کیلوگرم و ...	۱۰۰۰ کیلوگرم

مشخصات اطلاعیه	توضیحات	مثال موردی
حداقل عرضه	کمترین مقدار مجاز عرضه در هر نماد معاملاتی طبق مقررات است که کارگزار باید در دریافت ثبت و تخصیص سفارش‌ها، محدودیت فوق‌الذکر را رعایت نماید. میزان حداقل عرضه یکبار از سوی هیئت‌مدیره برای کالا تعیین و مصوب می‌شود.	۵۰۰
حجم کالای قابل عرضه	منظور حجم کالایی است که تولیدکننده قصد دارد در بازار عرضه نماید.	۱۰۰۰۰۰
حداکثر افزایش عرضه	میزان معینی از حجم کالا است که عرضه‌کننده مجاز به افزایش عرضه خود طی جلسه معاملاتی، حداکثر تا آن میزان می‌باشد.	۵۰۰۰
مشخصات کالای قابل عرضه	منظور ویژگی کیفی یا ساخت کالا (میزان ضخامت، ابعاد و اندازه .....) است	ضخامت ۴ میلی متر و عرض ۱۲۵۰-۱۲۰۰
نوع بسته‌بندی	نوع بسته‌بندی (فله، کیسه، پالت چوبی، رول، شیت، بندیل و جامبوگ و ...) کالا در هنگام تحویل است.	رول یا شیت
قیمت پایه	قیمت مشخصی است که کارگزار فروشنده در درخواست خود برای عرضه هر کالا اعلام می‌نماید و پس از تایید بورس در اطلاعیه عرضه قید می‌گردد.	۱۲۰۰۰۰
حداقل قیمت پایه	حداقلی قیمتی است که فروشنده مجاز می‌باشد به عنوان قیمت پایه به بورس اعلام کند.	۱
نوع قرارداد	منظور همان قراردادهای نقدی، سلف، نسیه و کشف پرمیوم است.	سلف
نوع تسویه	روش‌های تسویه در بازار فیزیکی به صورت نقدی یا اعتباری می‌باشد	نقدی یا اعتباری
تاریخ تحویل	زمانی است که در آن، کالای موضوع قرارداد طبق زمان‌های تعیین شده در اطلاعیه عرضه از سوی فروشنده به خریدار تحویل داده می‌شود.	۱۳XX/۱۲/۱۴
مکان تحویل	محل‌ی است که مقرر شده در آن مکان کالا به خریدار تحویل داده شود.	انبار تولیدکننده
واحد پایه تخصیص	کمترین مقدار جهت تخصیص در هر نماد معاملاتی است که تخصیص‌های کارگزار به مشتریان باید مضرب صحیحی از آن باشد.	۱۱۰
حداقل خرید	کمترین مقدار از هر کالا است که یک کارگزار می‌تواند در بورس خریداری نماید.	۱۱۰
حداقل خرید جهت کشف نرخ	مقدار یا درصدی از عرضه هر نماد معاملاتی در بورس است که طبق مقررات باید معامله گردد تا نرخ کشف شده مورد تایید بورس قرار گیرد.	۲۵۰
حداکثر خرید در صورت وجود	بیشترین مقدار مجاز خرید از هر نماد معاملاتی توسط یک کارگزار و یا یک مشتری طی یک جلسه معاملاتی، حسب مقررات است.	۱۰۰۰۰۰
حداقل قیمت مجاز	حداقل قیمتی است که مشتری می‌تواند برای خرید پیشنهاد دهد.	۱

مثال موردی	توضیحات	مشخصات اطلاعاتیه
۲۴۰۰۰۰	حداکثر سقف قیمتی که کالا در صورت رقابت می‌تواند افزایش یابد.	حداکثر قیمت مجاز
۵	میزان مجاز تفاوت وزن کالای تحویلی نسبت به کالای معامله شده که توسط هیأت پذیرش بورس تعیین و در قالب امیدنامه منتشر می‌گردد.	خطای مجاز تحویل
۱	کمترین مقدار مجاز تغییر قیمتی سفارش‌های ثبت شده در سامانه معاملاتی است (مثال ۱ ریال، ۱ سنت و .....)	حداقل تغییر قیمت سفارش
عمده	منظور نحوه عرضه کالا توسط فروشنده است که عموماً به صورت عمده معامله می‌شود.	نحوه عرضه
عادی	منظور روش‌های خرید کالا توسط متقاضی خرید کالا است که عموماً به صورت عادی معامله می‌شود.	روش خرید

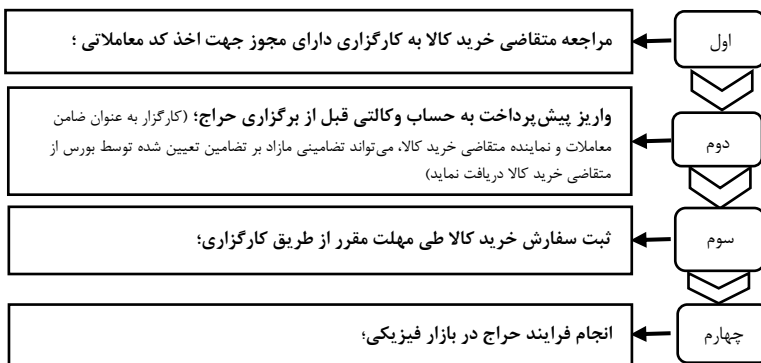

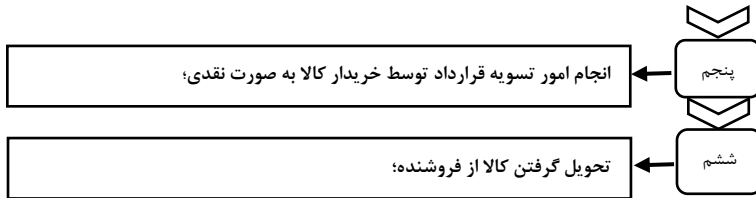
<https://www.ime.co.ir/arze.html>

«لینک دسترسی به اطلاعاتیه‌های عرضه منتشر شده در سایت بورس کالای ایران»

» **متقاضی خرید کالا بعد از رویت اطلاعاتیه عرضه، جهت سفارش خرید کالا باید چه اقداماتی را به انجام برساند؟**

مراحلی که متقاضی خرید کالا برای معامله در بازار فیزیکی و فرعی باید طی نماید:

* سامانه بهین یاب: سامانه بهین یاب به عنوان یکی از سامانه‌های زیرمجموعه سایت وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال ۱۳۹۲ به منظور الکترونیکی شدن صدور مجوزها طراحی شد.

<p>راهنمای ثبت نام در بهین یاب برای اخذ سهمیه: http://behinyab.ir/images/helpfiles/help_petro_grade.pdf</p>	<p>لینک دسترسی به سامانه بهین یاب: http://behinyab.ir/#</p>

در حال حاضر تأیید کد شرکت‌های مستقر در مناطق آزاد، فارغ از نوع فعالیت آن‌ها، منوط به تأیید کمیته مشتریان می‌باشد. همچنین شرکت‌های تولیدی که مصرف‌کننده محصولات پتروشیمی هستند، جهت اخذ کد معاملاتی به تأییدیه شورای عالی مناطق آزاد نیاز دارند. و شرکت‌های بازرگانی و تولیدی خریدار محصولات غیر پتروشیمی نیاز به تأییدیه ندارند. البته موارد مذکور از مصوبات کمیته مشتریان بوده و امکان تغییر در آن‌ها وجود دارد.

توجه شود که همه مشتریان از جمله مشتریان مستقر در مناطق آزاد که متقاضی خرید کالای بهین‌یابی هستند، لازم است به پورتال سازمان صنعت، معدن و تجارت مراجعه کرده و در سامانه بهین‌یابی ثبت‌نام نمایند تا از این طریق برای آن‌ها سهمیه خرید کالای بهین‌یابی تخصیص داده شود. توجه شود که ثبت‌نام در سامانه بهین‌یابی می‌تواند قبل از اخذ کد، همزمان با اخذ کد و بعد از اخذ کد معاملاتی جهت دریافت سهمیه از سوی مشتری انجام شود.

» مهلت زمان ثبت سفارش خریدار و ساعت معاملاتی محصولات مختلف چگونه است؟

متقاضیان خرید کالا بعد از اخذ کد معاملاتی و در صورت نیاز ثبت نام در سامانه بهین‌یابی جهت اخذ سهمیه، لازم است با توجه به رینگ معاملاتی مدنظر نسبت به واریز پیش‌پرداخت اقدام نماید. به طوری که متقاضیان خرید کالا در رینگ داخلی بایستی حداقل ۱۰ درصد ارزش معامله را به عنوان پیش‌پرداخت به حساب وکالتی واریز نمایند. حساب وکالتی؛ حسابی که به نام مشتری نزد بانک‌های طرف حساب اتاق پایاپای افتتاح می‌گردد و امکان انسداد یا بلوکه کردن مبلغ حساب برای بورس کالای ایران مقدور می‌باشد. لینک دسترسی به بانک‌های طرف حساب اتاق پایاپای (فعال در فرآیندهای تسویه بورس کالای ایران) به شرح ذیل است:

<https://www.ime.co.ir/Banks.html>

«لینک دسترسی به بانک‌های طرف حساب اتاق پایاپای»

متقاضی خرید کالا برای مشارکت در فرایند حراج رینگ صادراتی بایستی یکی از سه راهکارهای زیر را مورد استفاده قرار دهد:

الف) واریز ۵ درصد ارزش معامله به عنوان پیش‌پرداخت به حساب وکالتی؛

ب) واریز ۵ درصد ارزش معامله به عنوان پیش‌پرداخت به حساب کارگزار (حسابی که کارگزار به نام خود نزد بانک‌های طرف حساب اتاق پایاپای افتتاح کرده است)

ج) استفاده از روش اعتبار فروشنده: در این روش، فروشنده کالا طی نامه‌ای نام کالا، تاریخ عرضه، نام مشتری و حجم کالا را به بورس اعلام می‌کند که متقاضی خرید کالا می‌تواند آن میزان مشخص را بدون واریز پیش پرداخت خریداری نماید. شایان ذکر است که بورس می‌تواند بر حسب شرایط بازار، میزان پیش‌پرداخت را تا ۱۰۰ درصد بهای تقریبی معامله افزایش دهد.

متقاضیان خرید کالا پس از واریز پیش‌پرداخت می‌توانند طی مهلت تعیین شده سفارش خرید کالا را در سامانه از طریق کارگزاری یا به صورت آنلاین ثبت نمایند. ساعت شروع معاملات هر گروه کالایی به شرح زیر است:

محصولات	مهلت ثبت سفارش تا ساعت	ساعات شروع معاملاتی
محصولات صنعتی و معدنی	۱۰:۳۰	۱۱:۰۰
محصولات صادراتی	۱۱:۰۰	۱۱:۳۰
فرآورده‌های نفتی	۱۱:۳۰	۱۲:۰۰
طلا	۱۲:۰۰	۱۲:۳۰
بازار فرعی	۱۲:۰۰	۱۲:۳۰
محصولات پتروشیمی	۱۲:۳۰	۱۳:۳۰
محصولات کشاورزی	۱۲:۳۰	۱۳:۰۰
کشف پریمیوم	۱۴:۰۰	۱۴:۳۰

مهلت ثبت سفارش و ساعت شروع معاملات مطابق جدول فوق است. جهت اطلاع از زمان دقیق انجام معاملات به لینک زیر مراجعه شود:

<http://ttsboard.ime.co.ir>

«لینک دسترسی به زمان انجام معاملات گروه کالایی در بازار فیزیکی»

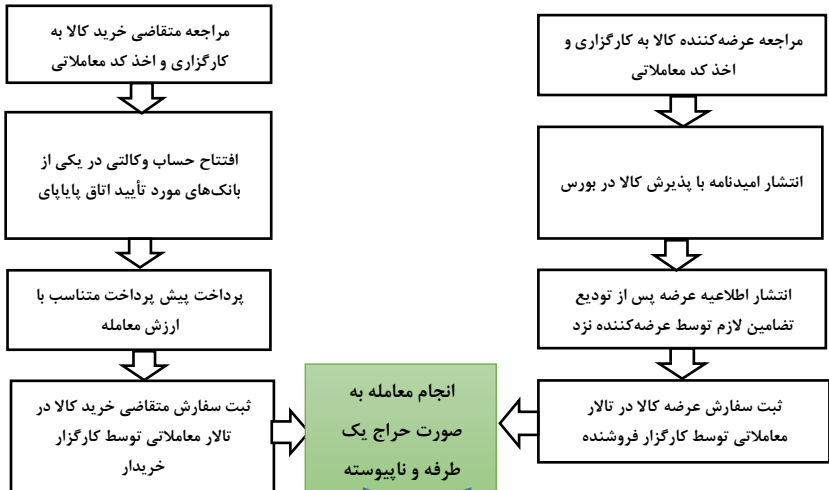
برای مثال تابلو معاملات بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) در تاریخ ۷ بهمن ۱۳۹۸ به صورت زیر بوده که در آن روز محصولات صنعتی، پتروشیمی، صادراتی کیش، فرآورده‌های نفتی به شرح زیر طی زمان‌های مشخص شده برای انجام معامله در تابلو معاملاتی بازار فیزیکی درج شده بودند:

نمای تابلو معاملاتی بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری)

نمای تابلو معاملاتی بازار فیزیکی و بازار فرعی فرآورده‌های نفتی (عرضه به روش حراج حضوری)

وضعیت	کد عرضه	عرضه کننده	نام کالا	مقدار عرضه (1000 کیلوگرم)	مقدار تقاضا (1000 کیلوگرم)	قیمت فروشنده (ریال)	وضعیت
---	456674	پالایش نفت اصفهان	لوب کانت سبک	22,500	22,500	81,857	---
---	456723	نفت بهران	روغن پایه SN500	100	75	171,464	---
---	456785	نفت سیاحتی	روغن پایه SN150	92	161	156,317	---
---	459787	نفت ابرکول	روغن پایه SN600	675	225	171,464	---
---	459790	نفت سیاحتی	روغن پایه SN500	460	391	171,464	---
---	459805	نفت پارس	روغن پایه SN500	100	50	171,464	---
---	459825	پالایش نفت تبریز	وگوم پائوم	1,000	1,000	52,433	---
---	459855	پالایش نفت تبریز	روغن پایه 180N	400	400	126,679	---

» فرایند برگزاری حراج به چه نحوی در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) صورت می‌پذیرد؟

دوره‌های زمانی	اقدامات متقاضی خرید کالا (کارگزار منتخب خریدار)	اقدامات عرضه‌کننده کالا (کارگزار منتخب عرضه‌کننده)	بازه زمانی
دوره زمانی سبز (پیش‌گشایی)	<ul style="list-style-type: none"> امکان ثبت حجم و نرخ تقاضا از سوی کارگزاران خریداران افزایش قیمت تا سقف قیمت پیشنهادی فروشنده امکان حذف سفارش خرید عدم انجام معامله 	<ul style="list-style-type: none"> عدم امکان اقدام عدم انجام معامله 	۳ الی ۱۵ دقیقه
دوره زمانی زرد (حراج)	<ul style="list-style-type: none"> امکان افزایش نرخ از سوی کارگزار خریدار حداکثر برابر با قیمت پایه عدم امکان ورود یا حذف سفارش امکان کاهش حجم تقاضا تا پایان دوره قبل از پذیرفتن نرخ فروشنده 	<ul style="list-style-type: none"> امکان کاهش نرخ از سوی فروشنده تا بالاترین قیمت پیشنهادی متقاضیان خرید امکان افزایش حجم عرضه توسط کارگزار فروشنده در ۲۰ ثانیه اول دوره 	۶۰ ثانیه (دو بازه زمانی ۲۰ و ۴۰ ثانیه)
<p>توجه: الف) اگر در دوره زرد حجم تقاضا کمتر یا برابر میزان عرضه باشد: فرایند حراج وارد دوره قرمز (رقابت) نمی‌شود بلکه کالای عرضه شده بین خریدارانی که قیمت پایه را پذیرفته‌اند بعد از طی دوره نظارت تخصیص داده می‌شود و کالای مازاد عرضه بعد از تأیید معاملات توسط بورس به صورت خودکار وارد سیستم مازاد عرضه می‌شود.</p>			

<p>ب) اگر در دوره زرد حجم تقاضا بیشتر از میزان عرضه باشد: آنگاه فرایند حراج وارد دوره قرمز (رقابت) می شود و اقداماتی که متقاضیان خرید کالا از طریق کارگزار منتخب می توانند انجام بدهند، به شرح زیر ذیل است:</p>			
دوره زمانی قرمز (رقابت)	<ul style="list-style-type: none"> - ورود سفارشات پذیرنده نرخ فروشنده در دوره زرد - امکان وارد کردن قیمت های بالاتر از قیمت فروشنده از سوی کارگزاران خریدار - اولویت با پیشنهادات قیمتی بالاتر 	عدم امکان اقدام	۶۰ ثانیه
دوره زمانی آبی (نظارت)	عدم امکان اقدام	عدم امکان اقدام	نامحدود

در رابطه با دوره های معاملاتی امکان وقوع حالت های مختلف وجود دارد که در دو بخش به بررسی حالت های وقوع معاملات پرداخته می شود:

بخش اول: تقاضا کمتر یا برابر عرضه

در این شرایط حالت های مختلفی را برای انجام معامله می تواند محقق شود که به شرح زیر است:

۱) عدم وجود تقاضای برای کالای عرضه شده: در این حالت به دلیل عدم وجود تقاضا معامله انجام نمی شود.

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم ۰۰-۱۰۹-۴۰۱۰۹-HS-xxx	
۰	۰	۱۲۰۰۰۰	محل تحویل	تولیدکننده
			انبار کارخانه	شرکت الف
۰	۰	عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳۰۰	
۰	۰	۱۰۰۰۰		

۲) وجود تقاضا و عدم انجام معامله: در صورتی که قیمت پیشنهادی عرضه مورد قبول خریداران واقع نشود و عرضه کننده یا متقاضی خرید کالا حاضر به تعدیل قیمت پیشنهادی خود نباشد، آنگاه دوره معاملاتی بدون انجام معامله ای به پایان می رسد.

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم ۱۰۹-۰۰۰-xxx-HS۴۰۱۰۹	
۱.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	محل تحویل	تولیدکننده
		عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	انبار کارخانه	شرکت الف
۰	۰	۱۰.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳۹۹	
۰	۰			

۳) انجام معامله و عدم تأیید معامله توسط ناظر تالار: به دلیل اینکه حجم معامله انجام شده کمتر از حداقل خرید جهت کشف نرخ (یعنی ۲۵۰ تن طبق اطلاعیه عرضه) است، در نتیجه بورس معامله انجام شده را تأیید نمی‌کند.

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم ۱۰۹-۰۰۰-xxx-HS۴۰۱۰۹	
۲۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	محل تحویل	تولیدکننده
		عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	انبار کارخانه	شرکت الف
۰	۰	۱۰.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳۹۹	
۰	۰			

۴) تقاضا کمتر از عرضه (مچینگ): کالای مازاد عرضه (به میزان ۲ هزار تن) بعد از تأیید معاملات توسط بورس به صورت خودکار وارد سیستم مازاد عرضه می‌شود.

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم ۰۰-۱۰۹-۴۰۱۰۹-HS-xxx	
۸.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	محل تحویل	تولیدکننده
		عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	شرکت الف	انبار کارخانه
۰	۰	۱۰.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳xx	
۰	۰			

همان‌طور که مشاهده می‌شود از ۱۰ هزار تن ورق گرم عرضه شده ۸ هزار تن با نرخ کشف شده معامله شده و ۲ هزار تن از کالا مازاد بر تقاضا است. در این حالت، کالای مازاد عرضه بعد از تأیید معاملات توسط بورس به صورت خودکار وارد سیستم مازاد عرضه می‌شود. کارگزاران خریدار می‌توانند از زمان تأیید معاملات توسط بورس، کالای مازاد را با همان نرخ کشف شده بر روی تابلوی معاملات براساس اولویت زمانی تا ساعت ۱۷ همان روز معاملاتی خریداری نمایند.

امکان حذف مازاد عرضه توسط کارگزار فروشنده تا ساعت ۱۷ روز معاملاتی از سامانه معاملاتی وجود ندارد. اما از ساعت ۱۷ تا ساعت ۹ روز بعد، کارگزار فروشنده هر روز این فرصت را دارد، مازاد عرضه را از سامانه معاملاتی حذف کند. در غیر این صورت عرضه مازاد تا پایان مرحله عرضه مازاد آن روز معاملاتی قابل معامله خواهد بود و کارگزار خریدار می‌تواند هر روز معاملاتی کالای مازاد را با همان نرخ کشف شده بر روی تابلوی معاملات براساس اولویت زمانی طی ساعت ۹ تا ۱۷ خریداری نماید. اگر مازاد عرضه تا پایان روز کاری قبل از روز عرضه نماد معاملاتی یا یک هفته تقویمی پس از روز عرضه به اتمام نرسد، آنگاه حذف عرضه مازاد در دو حالت زیر (مدت هر کدام که کمتر باشد) انجام خواهد پذیرفت:

الف) حذف عرضه مازاد یک روز قبل از عرضه جدید در همان نماد؛

ب) حذف عرضه مزاد بعد از گذشت یک هفته تقویمی از زمان انجام عرضه.
 ۵) تقاضا برابر با عرضه: در این حالت کل کالای عرضه شده در دوره زرد به فروش می‌رسد و فرایند حراج به پایان می‌رسد.

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم xxx-HS۴۰۱۰۹-۰۰۰	
۱۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	تولیدکننده	محل تحویل
.	.	عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	شرکت الف	انبار کارخانه
.	.	۱۰.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳xx	

بخش دوم: تقاضا بیشتر از عرضه: اگر در دوره زرد حجم تقاضا بیشتر از میزان عرضه باشد، آنگاه در صورت عدم افزایش عرضه از سوی عرضه‌کننده طی دوره زرد، فرایند حراج وارد دوره قرمز (رقابت) می‌شود.

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم xxx-HS۴۰۱۰۹-۰۰۰	
۱۵.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	تولیدکننده	محل تحویل
.	.	عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	شرکت الف	انبار کارخانه
.	.	۱۰.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳xx	

همان‌طور که مشاهده می‌شود حجم تقاضا از میزان عرضه بیشتر است، در این صورت معامله در یکی از دو حالت زیر انجام می‌شود:

۱) افزایش عرضه در دوره زرد از سوی عرضه‌کننده: ۵ هزار تن تقاضای مازاد بر عرضه با افزایش عرضه از سوی عرضه‌کننده پاسخ داده می‌شود و فرایند حراج در دوره زرد به پایان می‌رسد و فرایند حراج وارد دوره قرمز نمی‌شود (این امکان وجود دارد که عرضه‌کننده در ۲۰ ثانیه اول با وجود مازاد تقاضا به افزایش عرضه اقدام نکند).

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم xxx-HS۴۰۱۰۹-۰۰	
۱۵.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	محل تحویل	تولیدکننده
.	.	عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	انبار کارخانه	شرکت الف
.	.	۱۵.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳۹۹	

۲) عدم پوشش تقاضای موجود با وجود افزایش عرضه: در شرایط مازاد تقاضا بر عرضه پس از پایان دوره زرد، فرایند حراج وارد دوره رقابت (قرمز) می‌شود.

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم xxx-HS۴۰۱۰۹-۰۰	
۱۷.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	محل تحویل	تولیدکننده
.	.	عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	انبار کارخانه	شرکت الف
.	.	۱۵.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳۹۹	

همان‌طور که مشاهده می‌شود حجم عرضه ۱۵ هزار تن (با وجود افزایش عرضه در دوره زرد) و حجم تقاضا ۱۷ هزار تن می‌باشد در این شرایط مکانیزم حراج بازار فیزیکی بعد از پایان

دوره معاملاتی زرد، وارد دوره زمانی قرمز می‌شود. در این دوره بدون اینکه اقدامی از سوی فروشنده کالا صورت بگیرد، متقاضیان خرید کالا به رقابت در پیشنهاد قیمت بالاتر می‌پردازند که در دو حالت نتیجه این رقابت قیمتی قابل بررسی است:

حالت اول) در صورتی که برای کالایی محدودیت نوسان قیمت وجود نداشته باشد با پایان دوره معاملاتی قرمز، جدولی مشابه جدول زیر در سامانه معاملاتی ایجاد می‌شود و سفارشات ابتدا با اولویت نرخ، مرتب و پس از آن سفارشات هم نرخ با اولویت زمانی مرتب می‌گردد و کالای عرضه شده به ترتیب اولویت به متقاضیان خرید تخصیص داده می‌شود.

**معامله ورق گرم در حالت مازاد تقاضا بر عرضه
(نبود محدودیت افزایش قیمت)**

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم ۰۰۰-۱۰۹۴۰-HS-xxx	
۱۰.۰۰۰	۱۸۲.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	تولیدکننده	محل تحویل
			شرکت الف	انبار کارخانه
۵.۰۰۰	۱۷۰.۰۰۰	عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳xx	
۵.۰۰۰	۱۶۵.۰۰۰	۱۵.۰۰۰		

مطابق جدول فوق کالای عرضه شده به ترتیب قیمت پیشنهادی به متقاضی اول و دوم تعلق می‌گیرد. با توجه به حجم عرضه و قیمت پیشنهادی پایین متقاضی سوم، کالایی به وی تعلق نخواهد گرفت.

حالت دوم) در صورتی که برای کالایی محدودیت نوسان قیمت وجود داشته باشد و تقاضاهایی که سقف قیمت را پذیرفته‌اند، بیشتر از میزان کل عرضه کالا باشد، کالا بین کارگزاران واجد شرایط به روش «تسهیم به نسبت» توزیع می‌شود (تسهیم به نسبت: نسبت تقاضا از کل تقاضای ثبت شده محاسبه شده و به همان نسبت از کالای عرضه‌شده به فرد

تعلق خواهد گرفت). براساس اطلاعات مندرج در جدول، فرضاً اگر خریدار اول ۱۰ هزار تن، خریدار دوم ۵ هزار تن و خریدار سوم ۵ هزار تن قصد خرید داشته باشند آنگاه سهم خریدار اول از عرضه ۵۰ درصد، سهم خریدار دوم از عرضه ۲۵ درصد و سهم خریدار سوم از عرضه ۲۵ درصد خواهد بود.

**معامله ورق گرم در حالت مزاد تقاضا بر عرضه
(وجود محدودیت افزایش قیمت تا ۱۰ درصد بالاتر از قیمت پایه)**

جزئیات سفارش			جزئیات عرضه	
مقدار تقاضا	قیمت خریدار (ریال)	قیمت فروشنده (ریال)	ورق گرم xxx-HS۴۰۱۰۹-۰۰	
۲۰.۰۰۰	۱۳۲.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	محل تحویل	تولیدکننده
.	.	عرضه (۱۰۰۰ کیلوگرم)	انبار کارخانه	شرکت الف
.	.	۱۵.۰۰۰	سلف - تحویل ۱۴ اسفند ۱۳۹۹	

جهت مشاهده نمای بر خط بازار فیزیکی و آمار معاملات به لینک‌های زیر مراجعه شود:

	
https://www.ime.co.ir/offer-stat.html «لینک دسترسی به آمار معاملات بازار فیزیکی»	https://tts.ime.co.ir/ «لینک دسترسی به نمای بر خط بازار فیزیکی»

» تسویه قراردادها و تحویل کالا در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج

حضوری) به چه صورتی انجام می‌شود؟

پس از برگزاری حراج مراحل تسویه و تحویل به شرح زیر انجام می‌گیرد:

۱. تخصیص کالای خریداری شده به مشتریان توسط بورس کالا؛

۲. ایجاد و صدور صورتحساب (اعلامیه خرید) توسط کارگزار خریدار به خریدار کالا طبق فرمت زیر:

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۷/۰۸	شماره: ۱۳۹۸۷۵۰۰۹۵۱	پهوست:					
شرکت کارگزاری الف (سهامی خاص)							
اعلامیه خرید							
خریدار محترم							
شرکت ب							
یا سلام							
احتراماً معامله سلف انجام شده آن شرکت با نوع تسویه نقدی در تاریخ ۱۳۹۸/۱۷/۰۸ به شماره قرارداد ۱۳۹۸۷۵۰۰۹۵ و شماره جز ۱ به شرح زیر ایفاد می‌گردد:							
نام کالا	نماد کالا	تولیدکننده	محل تحویل	تاریخ تحویل	حجم	قیمت واحد	رقم گرم
کالا	MSC-H53-00	الف	انبار کارخانه	۱۳۹۸/۱۲/۰۶	۸۵,۰۰۰	۳۶۰۰۰	
ارزش محصول (ناخالص)	۳,۹۲۸,۰۰۰,۰۰۰	کارمزد کارگزار خریدار	۰,۱۱۷%	۴,۵۹۵,۷۶۰			
کارمزد شرکت بورس کالا	۱,۸۶۵,۸۰۰	کارمزد سازمان بورس	۰,۰۲%	۷۸۵,۶۰۰			
جمع کل				۳,۹۳۵,۲۴۷,۱۶۰			
کسر می‌شود پیش پرداخت اولیه							
خالص پرداختی (مبلغ به حروف)							
۳,۵۶۵,۴۰۷,۱۶۰							
مالیات بر ارزش افزوده فروشنده (۰,۰۹)							
۳۵۳,۵۲۰,۰۰۰							
کد شناسه پرداخت: ۱۰۹۱۷۵۰۰۹۵۰۰۱۴۲							
CODE: 109175009500142							
خواهشمند است جهت تسویه قرارداد فوق حداکثر تا ساعت ۱۴:۳۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۴ نسبت به پرداخت مبلغ ۳,۵۶۵,۴۰۷,۱۶۰ ریال به حساب ملت ۴۱۴۶۵۲۸۲۶۱ با نام بورس کالای ایران یا کد شناسه پرداخت ۱۰۹۱۷۵۰۰۹۵۰۰۱۴۲ اقدام فرمایید.							
ضمناً با عنایت به لازم الاجرا شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده، خواهشمند است مبلغ ۳۵۳,۵۲۰,۰۰۰ ریال به حساب ۱۶۲۴۱۶۱۸۷ بانک رفاه بنام شرکت الف با کد شناسه پرداخت ۹۲۷۶۸۲۷۱۸۷ واریز نمایید.							
خواهشمند است جهت انجام عملیات تسویه، فیش‌های واریزی به حساب بورس کالا و مالیات بر ارزش افزوده را به صورت خوانا به آدرس کارگزار یا به شما فکس ۸۸۵۴۱۱۲۶ ارسال نمایید. بدیهی است در صورت ناخوانا بودن فیش‌های ارسالی، مسئولیت تأخیر در بارگیری محصول به عهده خریدار محترم می‌باشد. ضمناً نام پیمانکار بازرسی و محل تخلیه بار را نیز در فیش واریز مالیات بر ارزش افزوده ذکر نمایید.							
نشانی: تهران - ج مطهری - ج حسینی - پلاک ۲۱ - طبقه ۱۰							
کد پستی: ۱۵۷۷۶۴۴۴۱							
تلفن: ۸۸۵۴۲۱۵۰۳ - فاکس: ۸۸۵۴۲۱۵۰۲							

در رابطه با اعلامیه خرید:

(الف) مبلغ واریزی باید معادل خالص پرداختی مندرج در اعلامیه خرید باشد، در غیر این صورت تسویه انجام نمی‌شود.

(ب) مبلغ واریزی باید با استفاده از کد شناسه پرداخت منحصر بفرد برای هر قرارداد پرداخت شود.

(ج) متعهد خرید کالا بایستی با استفاده از کد شناسه پرداخت مندرج در اعلامیه خرید به واریز مالیات بر ارزش افزوده اقدام کند و مستندات پرداخت را به کارگزاری ارائه نماید.

۳. انجام امور تسویه توسط خریدار کالا به روش‌های زیر:

مهلت تسویه و تسویه با تأخیر خریدار کالا

رینگ	روش تسویه	تسویه در مهلت مقرر	تسویه با تأخیر	عدم تسویه (طی مهلت مقرر و مهلت تسویه با تأخیر)
داخلی	نقدی	واریز وجه قرارداد به حساب عملیاتی اتاق پایاپای طی ۳ روز کاری*	واریز وجه قرارداد به حساب عملیاتی اتاق پایاپای و پرداخت جریمه ۰/۲۵ درصد به ازای هر روز تأخیر طی ۳ روز کاری	فسخ قرارداد و پرداخت ۵ درصد ارزش قرارداد به فروشنده کالا
	اعتباری	ارائه فرم تسویه اعتباری به اتاق پایاپای مبنی بر رضایت فروشنده برای تسویه طی ۳ روز کاری	ارائه فرم تسویه اعتباری به اتاق پایاپای مبنی بر رضایت فروشنده برای تسویه باضافه جریمه ۰/۲۵ درصد برای هر روز طی ۳ روز کاری	
صادراتی	نقدی	واریز وجه قرارداد به حساب نزد اتاق پایاپای* طی ۵ روز کاری	واریز وجه قرارداد به حساب نزد اتاق پایاپای و پرداخت جریمه ۰/۲۵ درصد به ازای هر روز تأخیر طی ۱۰ روز کاری**	فسخ قرارداد و پرداخت ۲/۵ درصد ارزش قرارداد به فروشنده کالا
	اعتباری	ارائه فرم تسویه اعتباری به اتاق پایاپای مبنی بر رضایت فروشنده برای تسویه طی ۱۰ روز کاری	ارائه فرم تسویه اعتباری به اتاق پایاپای مبنی بر رضایت فروشنده برای تسویه باضافه جریمه ۰/۲۵ درصد برای هر روز طی ۱۰ روز تقویمی**	

* منظور از روز کاری، روزهایی است که جزء تعطیلات رسمی کشور جمهوری اسلامی ایران نیست و بورس در آن روز طبق مقررات فعالیت دارد.

** تسویه با جریمه در روز ۱۰ام یا فسخ قرارداد، هزینه یکسانی برای خریدار در رینگ صادراتی ایجاد می‌کند.

توجه شود که جریمه تسویه با تأخیر جزء لاینفک ارزش قرارداد در رینگ داخلی و صادراتی برای تسویه است. فرم تسویه اعتباری که به فرم ۳ بندی معروف است به شکل زیر می‌باشد.

فرم تسویه اعتباری رینگ داخلی

تاریخ:
شماره قرارداد:
شماره جزء:

فرم تسویه اعتباری رینگ داخلی

اطلاعات قرارداد

کیلوگرم		مقدار کالا		شماره قرارداد	
		قیمت واحد		تاریخ قرارداد	
		ارزش قرارداد		نام تجاری	
		تولید کننده		نوع قرارداد	
		کارگزار خریدار		نام خریدار	
		کارگزار فروشنده		نام فروشنده	

مدیریت محترم شرکت کارگزاری .....

با توجه به معامله کالا با مشخصات فوق از سوی این شرکت در بورس کالا و تأیید دریافت ثمن معامله به صورت اعطای اعتبار و احراز اسناد مرتبط با نحوه اعتباردهی به شرح زیر، خواهشمند است نسبت به تسویه قرارداد مذکور با روش تسویه اعتباری به نام ..... اقدام مقتضی معمول گردد. همچنین کلیه تعهدات مربوط به معامله قرارداد فوق از جمله تحویل کالا، جرائم احتمالی ناشی از نکول تحویل، تأخیر در تحویل کالا، کمیت و با کیفیت کالای تحویلی، به عهده این شرکت می‌باشد.

نحوه اعتباردهی:

- ۱- وجه مربوط به قرارداد فوق دریافت گردیده است.
- ۲- اعتبار اسنادی گشایش شده است.
- ۳- ضمانت نامه بانکی ارائه شده است.
- ۴- از محل مطالبات مشتری تأدیة شده است.

تأیید فروشنده

مدیریت محترم اتاق پایاپای

با توجه به اعلام موافقت فروشنده و تأیید مراتب موجه و منصفانه روش تسویه اعتباری قرارداد فوق به مبلغ ..... ریال، این کارگزاری ضمن احراز اسناد و مدارک تسویه اعتباری قرارداد فوق، اعلام می‌نماید در صورت عدم ایفای تعهدات فروشنده از جمله تحویل، کیفیت و نوسان قیمت کالای عرضه شده، مسئولیت ایفای تعهدات آن را به عهده می‌گیرد. خواهشمند است دستور فرمایید بنابر مراتب فوق، نسبت به تسویه قرارداد اقدام نمایند.

تأیید کارگزار فروشنده

مدیریت محترم اتاق پایاپای

بدینوسیله این کارگزاری به عنوان نماینده خریدار ضمن تأیید انجام تسویه اعتباری قرارداد شماره ..... و احراز اسناد و مدارک تسویه اعتباری به شرح فوق، مراتب تسویه کامل قرارداد و تحویل کالا را از فروشنده و کارگزار مربوطه پیگیری می‌نماید.

تأیید کارگزار خریدار

نام کاربر: تاریخ گزارش‌گیری: ساعت گزارش‌گیری:

فرم تسویه اعتباری رینگ صادراتی همانند فرم تسویه اعتباری رینگ داخلی است که تنها یک تفاوت جزئی دارد؛ در فرم تسویه اعتباری رینگ صادراتی بخش مربوط به نحوه اعتباری‌دهی عبارت «از محل مطالبات مشتری تأدیه شده است (بند ۴)» درج نمی‌گردد.

۴. ارائه مستندات تسویه معامله توسط خریدار کالا به کارگزار خریدار شامل: پرداخت ثمن معامله با استفاده از شناسه درج شده در اعلامیه خرید و یا ارائه فرم تسویه اعتباری تأیید شده از سوی فروشنده (تسویه اسنادی و مالی قرارداد در اتاق پایاپای)، فیش پرداخت مالیات بر ارزش افزوده و فیش پرداخت هزینه بسته‌بندی (در صورت نیاز) و سایر مستندات؛

توجه:

- در شرایط فعلی بعد از پرداخت ثمن معامله تا ساعت ۱۵ روز کاری (طی مهلت مقرر یا طی مهلت تسویه با تأخیر) به صورت خودکار در سیستم «صورتحساب تسویه» و «گواهی نامه تسویه و حواله خرید کالا» صادر می‌گردد و خریدار مشمول جریمه یا پرداخت هزینه فسخ قرارداد به دلیل نکول نمی‌شود. اما خریدار برای تسویه قرارداد و تحویل گرفتن کالا، باید هزینه‌های مربوط به مالیات بر ارزش افزوده و هزینه بسته‌بندی (در صورت نیاز) را نیز پرداخت نماید.

- لازم است خریدار کالا، تصویر فیش پرداخت مالیات بر ارزش افزوده را به کارگزار خریدار ارسال نماید و کارگزار خریدار نیز باید آن را (به پیوست گواهی نامه تسویه و حواله خرید کالا صادر شده بارگذاری کند) به اتاق پایاپای ارسال کند.

- تا زمانی که خریدار فیش مالیات بر ارزش افزوده و هزینه بسته‌بندی (در صورت نیاز) را واریز نکند، مستندات از سوی کارگزار خریدار به کارگزار عرضه‌کننده جهت تحویل کالا ارسال نمی‌گردد.

۵. ارسال مستندات تسویه توسط کارگزار خریدار به اتاق پایاپای به صورت سیستمی؛

۶. صدور گواهی‌نامه تسویه توسط سامانه بورس و امضای آن توسط کارگزار فروشنده به منزله حواله خرید کالا؛

گواهی نامه تسویه و حواله خرید کالا

اطلاعات تسویه		اطلاعات قرارداد	
شماره قرارداد	13xx/10/05 11:52:14	شماره قرارداد	۱۳۹۷۵۷۹۳۹۲۱۵۵۲
نوع تسویه	نقدی	تاریخ قرارداد	13xx/10/01
نوع قرارداد		نوع قرارداد	نقدی
فروشنده		خریدار	
کارگزار فروشنده	کارگزاری الف	کارگزار خریدار	کارگزاری ب
تولیدکننده	تولیدکننده الف	خریدار	کارگزاری ب
کالا		نماد کالا	XXX-HS30109-00
نام تجاری کالا	ورق گرم B	تولیدکننده	تولیدکننده الف
محل تحویل	انبار کارخانه		

مشخصات فنی:

تعداد محموله	۴۰	اندازه هر محموله	۱.۰۰۰	قیمت واحد	۳۷.۰۰۰
--------------	----	------------------	-------	-----------	--------

شرح	
مقدار کالا	۵۰.۰۰۰ کیلوگرم
قیمت واحد	۳۷.۰۰۰
ارزش قرارداد	۴.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰
کارمزد شرکت بورس کالا	(۲.۳۰۱.۴۶۰)
کارمزد سازمان بورس	(۲.۲۰۹.۴۰۲)
کارمزد حق درج	ریال
کارمزد کارگزاری فروشنده	(۸.۲۸۵.۲۵۶)
مبلغ قابل پرداخت	۴.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰

مبلغ ۴.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال در زمان ۱۳۳۳/۱۰/۰۸ ۱۵:۳۵:۱۶ به حساب ۰۷۷۷۰۳۰۱۲۳۴۷۸ نزد بانک سپه به نام تولیدکننده الف واریز شد.
شماره سند: ۱۱۵۳۰۵۸۱۴۵۲

طبق ماده ۱۱ و تبصره ۲ از ماده ۲۰ دستورالعمل تسویه و پایاپای معاملات بورس کالای ایران مصوب سازمان بورس اوراق بهادار مورخ ۱۳۳۳/۱۰/۰۸ این گواهی نامه به منزله حواله خرید کالا تلقی می‌گردد.
کارگزار فروشنده

* اگر تسویه به صورت اعتباری صورت بگیرد در بخش شرح پایین فرم گواهی نامه تسویه عبارت «قرارداد به صورت اعتباری تسویه شد» درج می شود.

۷. ارسال اطلاعات تسویه قرارداد از سوی کارگزار خریدار به کارگزار فروشنده با مشخصات زیر با پیوست کردن گواهی نامه تسویه و حواله خرید کالا، فیش واریز شده مالیات بر ارزش افزوده و در صورت نیاز فیش پرداخت هزینه بسته بندی:

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۱/۰۹	شماره: ۱۳۹۸۷۵۰۰۹۶/۱	شماره پیوست:	شرکت کارگزاری الفند (سهامی خاص)	
مدیریت محترم شرکت کارگزاری عرضه کننده				
<p>پیرو انجام معامله ورق گرم B در تاریخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۸ مشخصات خریدار، تصویر اعلامیه بانکی فروش و مالیات بر ارزش افزوده جهت صدور حواله انبار خدمتان ارسال می گردد:</p>				
(۱) مشخصات کالا:				
نام کالا	نماد کالا	تاریخ عرضه	محل تحویل	شماره قرارداد
ورق گرم	MSC-HS3-00	۱۳۹۸/۱۱/۰۸	انبار کارخانه	۱
(۲) مشخصات خریدار:				
نام خریدار	کد شناسه			
شرکت ب	۹۲۷۶۸۳۷۱۷۸۱			
(۳) مشخصات قرارداد (ارقام به ریال):				
نوع معامله	حجم (کیلوگرم)	قیمت واحد	مبلغ کل خرید	مبلغ واریزی به حساب شرکت
سلف	۸۵۰۰۰	۴۶۰۰۰	۳.۹۲۸.۰۰۰.۰۰۰	۳.۹۲۰.۳۶۰.۰۴۰
(۴) پیمانکار حمل:				
نام / کد پیمانکار				
سلیم یار				
(۵) آدرس محل تخلیه:				
آدرس محل تخلیه				
<p>قزوین، شهرک صنعتی شماره ۱، فاز ۳، قطعه ۳۵، کد اقتصادی ۴۱۸۳۶۹۱۶۸۴۱ کد پستی ۹۲۷۶۸۳۷۱۷۸۱، کد شناسه ملی ۱۰۳۲۳۱۴۴۵۲، شماره تماس ۰۹۱۲۵۲۱۶۴۲۷، شماره ثبت ۰۴۳۹، کد بورسی ۱۲۰۵۰</p>				
(۶) مشخصات فیش ۹٪ مالیات:				
مبلغ	تاریخ	شماره فیش		
۳۵۳.۵۲۰.۰۰۰	۹۸/۱۱/۰۸	۹۷۴۲۵۰۲۰		
<p>نشانی: تهران - ج بهری - ج حسینی - پلاک ۲۱ - طبقه ۱۰ کد پستی: ۱۵۷۷۶۳۳۴۴ تلفن: ۸۸۵۲۱۱۵۰۴ - شماره ۸۸۵۲۱۱۳۶</p>				

همان طوری که مشاهده می‌شود، مهم‌ترین موارد درج شده در نامه کارگزار خریدار به کارگزار فروشنده عبارت است از مشخصات کالا، مشخصات خریدار، مشخصات قرارداد، پیمانکار حمل، آدرس محل تخلیه و مشخصات فیش ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده (خریداران کالا از رینگ داخلی، موظف‌اند، مالیات بر ارزش افزوده را به فروشنده کالا پرداخت نمایند. البته محصولات صادراتی در تالار کیش، کشاورزی و محصولاتی که توسط شخصی که در منطقه آزاد مستقر است، خریداری شود از مالیات بر ارزش افزوده معاف‌اند. مگر اینکه عرضه‌کننده در اطلاعیه عرضه بنا به دلایل موجهی درخواست پرداخت ارزش افزوده از خریدار کالا کرده باشد).

۸. اطلاع کارگزار فروشنده به واحد بازاریابی و فروش شرکت عرضه‌کننده با پیوست کردن گواهی نامه تسویه و حواله خرید کالا، فیش واریز شده مالیات بر ارزش افزوده و در صورت نیاز فیش پرداخت هزینه بسته‌بندی:

شرکت کارگزاری ب (سهامی خاص)

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۱/۱۲

شماره: ۱۳۹۸-ک۱۱۲۵۶/۱

پست: .....

مدیریت محترم شرکت فولاد الف

احتراما پیرو معامله آن شرکت محترم در تاریخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۸ اطلاعات خریدار به همراه گواهینامه تسویه خرید کالا و فیش مالیات بر ارزش افزوده جهت صدور حواله انبار به حضورتان تقدیم می‌گردد.

۱) مشخصات خریدار:

نام: شرکت ب آدرس: قزوین، شهرک صنعتی شماره ۰۱، فاز ۰۳. قطعه ۰۲۵.	کد اقتصادی / ملی: ۴۱۱۶۷۵۲۶۱۵۴۴۶۲ کد پستی: ۸۱۷۳۵۴۲۶۵۸ تلفن: ۰۳۱۲۵۴۲
---	--

۲) مشخصات کالا:

نام محصول	شماره قرارداد	شماره قرارداد جز	تاریخ قرارداد	تولیدکننده
ورق گرم B	۱۳۹۸۷۵۰۰۵۹	۱	۱۳۹۸/۱۱/۰۶	شرکت الف

۳) مشخصات قرارداد (ارقام به ریال):

نوع معامله	حجم (کیلوگرم)	قیمت واحد	ارزش معامله
سلف	۸۵۰۰۰	۴۶۰۰۰	۳,۹۲۸,۰۰۰,۰۰۰

مجموع کارمزد فروش	نوع تسویه	قیمت واحد	مبلغ واریزی به حساب فروشنده
۴,۵۹۵,۷۶۰	نقدی	۴۶۰۰۰	۳,۹۲۸,۰۰۰,۰۰۰

۴) مشخصات پیمانکار حمل:

نام پیمانکار حمل	آدرس محل تخلیه
سلیم بار	قزوین، شهرک صنعتی شماره ۰۱، فاز ۰۳، قطعه ۰۲۵، کد پستی ۰۹۳۸۱۸۱۷۵، کد شناسه ملی ۰۱۰۳۵۲۳۱۴۴۵۲، شماره تماس ۰۹۱۲۵۲۱۶۴۲۷

۹. انجام فرایند داخلی توسط واحد فروش، مالی و در نتیجه صدور حواله خروج کالا توسط فروشنده؛

«اطلاعات ارسالی توسط کارگزار فروشنده به واحد فروش شرکت ارسال می‌شود. واحد فروش پس از بررسی و تعیین استان محل تحویل، نسبت به صدور پیش‌فاکتور فروش و جهت اخذ تأیید به امور مالی اقدام می‌کند. واحد مالی پس از بررسی انجام تعهدات پرداخت و بررسی نداشتن بدهی و قرار نداشتن در لیست سیاه خریداران، اطلاعات را تأیید می‌کند و این تأییدیه را به واحد بازاریابی و فروش برای اولویت‌بندی تحویل (بر اساس تاریخ تسویه،

موجودی انبار، تاریخ تحویل و ... می‌فرستد و بر اساس سیستم اولویت‌بندی حواله صادر می‌شود (اولویت‌بندی تخصیص کالا بر اساس تاریخ تحویل، زمان واریز وجه، موجودی قابل تحویل) و به خریدار کالا یا کارگزار خریدار اطلاع داده می‌شود که می‌تواند کالای خریداری شده را تحویل بگیرد».

۱۰. صدور حواله ترخیص کالا (مجوز حمل) توسط فروشنده و اطلاع به کارگزار خریدار یا خریدار کالا؛

۱۱. اطلاع کارگزار خریدار یا خریدار کالا به شرکت حمل بار جهت مراجعه به کارخانه فروشنده؛

۱۲. مراجعه نماینده شرکت حمل بار (راننده) به کارخانه فروشنده طبق هماهنگی قبلی بر اساس شماره حواله؛

- در این مرحله نماینده شرکت حمل بار با توجه به شماره حواله و هماهنگی با فروشنده کالا به محل کارخانه مراجعه می‌نماید. برای تحویل کالا، در ابتدا صلاحیت راننده، استاندارد وسیله حمل توسط واحد بازرسی قبل از بارگیری احراز می‌شود. سپس وسیله حمل قبل از بارگیری و بعد از بارگیری به باسکول می‌رود تا وزن خالص بار و میزان تلورانس تحویل مشخص شود. در صورتی که کالای بارگیری شده دارای تلورانس باشد آنگاه:

- اگر تلورانس بار مثبت باشد، وجوه ناشی از تلورانس تحویل، قبل از تحویل آخرین محموله کالا توسط خریدار به فروشنده پرداخت می‌شود. به عبارت دیگر برای بخش مازاد یک حواله مجزا به قیمت روز صادر می‌شود که می‌بایست به صورت نقدی توسط خریدار کالا پرداخت شود.

- اگر تلورانس بار منفی باشد، فروشنده مکلف است که حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ تحویل آخرین محموله نسبت به تسویه حساب با خریدار اقدام نماید. در غیر این صورت خریدار می‌تواند حداکثر تا ۲ ماه پس از تحویل آخرین محموله از طریق کارگزار خود درخواست وجه مربوط را به اتاق پایاپای ارائه نماید.

۱۳. تحویل گرفتن کالا توسط نماینده شرکت حمل بار (راننده) و صدور رسید تحویل کالا توسط فروشنده؛

۱۴. مراجعه نماینده شرکت حمل بار (راننده) به باربری برای دریافت بارنامه و حمل کالا؛

۱۵. حمل کالا به مقصد و همزمان صدور فاکتور فروش توسط فروشنده به صورت کاغذی و یا سیستمی.

» **مهلت تحویل کالای موضوع قرارداد مطابق اطلاعیه عرضه به چه نحوی است؟**

پس از صدور حواله خرید کالا از طرف کارگزار فروشنده، عرضه‌کننده باید متناسب با روش انجام معامله طی دوره‌های زمانی زیر کالا را تحویل خریدار نماید:

مهلت تحویل کالا توسط فروشنده کالا

رینگ‌ها	قرارداد	مهلت تحویل کالا
داخلی*	نقدی و نسیه	حداکثر ۳ روز پس از مهلت تسویه
	سلف با سررسید کمتر از ۳۰ روز	حداکثر تا ۵ روز تقویمی پس از سررسید کالای موضوع قرارداد
	سلف با سررسید بیشتر از ۳۰ روز	حداکثر تا ۱۵ روز تقویمی پس از سررسید کالای موضوع قرارداد
صادراتی	برای انواع قراردادهای	حداکثر ۳ روز پس از زمان مندرج در اطلاعیه عرضه

در صورت عدم تحویل کالا از سوی عرضه‌کننده در مهلت مقرر برای معاملات انجام شده در رینگ داخلی، خریدار می‌تواند اقدامات زیر را ظرف ۳۰ روز تقویمی از پایان مهلت تسویه در قراردادهای نقدی و نسیه و تاریخ سررسید در قرارداد سلف انجام دهد:

درخواست تحویل با تأخیر کالا و فسخ قرارداد در بازار فیزیکی (رینگ داخلی)

جرایم و خسارات	ارائه درخواست	
پرداخت جرایم ذیل توسط فروشنده کالا: - پرداخت ۵ درصد ارزش قرارداد به خریدار کالا؛ - پرداخت ۰/۲۵ درصد مبلغ مقادیر تحویل نشده قرارداد به صورت روز شمار بین زمان واریز وجه معامله به حساب فروشنده یا کارگزاری وی تا بازپرداخت مبلغ مقادیر تحویل نشده از سوی کارگزار فروشنده به خریدار کالا؛ - پرداخت دو سر کارمزد به بورس.	الف) درخواست فسخ	
	ب) درخواست تحویل با تأخیر (تحویل با تأخیر حداکثر تا ۶۰ روز تقویمی پس از پایان مهلت تسویه در قراردادهای نقدی و نسیه و تاریخ سررسید در قرارداد سلف امکان پذیر است)	۱) ارائه درخواست فسخ ارائه درخواست فسخ قبل از پایان مهلت ۶۰ روز در صورت عدم تحویل کالا در مهلت توافق شده

<p>پرداخت ۰/۲۵ درصد مبلغ مقادیر تحویل نشده قرارداد به صورت روز شمار به ازای روزهای تأخیر بین پایان زمان تحویل و تاریخ تحویل کالا توسط فروشنده به عنوان خسارت تأخیر.</p>	<p>۲) تحویل کالا تحویل کالا ظرف ۶۰ روز و پرداخت جریمه تأخیر</p>	
<p>به منزله ایفای تعهدات از سوی فروشنده</p>	<p>۳) عدم ارائه درخواست فسخ عدم درخواست فسخ توسط خریدار قبل از پایان ۶۰ روز</p>	
<p>ج) عدم درخواست تحویل با تأخیر یا فسخ</p>		

در صورت عدم تحویل کالا از سوی عرضه‌کننده در مهلت مقرر برای معاملات انجام شده در رینگ صادراتی، خریدار می‌تواند اقدامات زیر را حداکثر تا ۱۰ روز تقویمی پس از پایان مهلت مقرر انجام دهد:

درخواست تحویل با تأخیر کالا و فسخ قرارداد در بازار فیزیکی (رینگ صادراتی)

جرایم و خسارات	ارائه درخواست	
<p>پرداخت جرایم ذیل توسط فروشنده کالا: -پرداخت ۲/۵ درصد ارزش قرارداد؛ -پرداخت دو سر کارمزد به بورس.</p>	<p>الف) درخواست فسخ پس از مهلت مقرر</p>	-
	<p>۱) ارائه درخواست فسخ ارائه درخواست فسخ حداکثر تا ۱۰ روز تقویمی پس از پایان مهلت مقرر</p>	<p>ب) توافق برای تحویل با تأخیر</p>
<p>پرداخت ۰/۲۵ درصد به ازای هر روز تأخیر.</p>	<p>۲) تحویل کالا حداکثر تا ۱۰ روز تقویمی پس از پایان مهلت مقرر</p>	
<p>به منزله ایفای تعهدات از سوی فروشنده</p>	<p>۳) توافق به تحویل کالا به بیش از ۱۰ روز تقویمی پس از پایان مهلت مقرر</p>	<p>ج) عدم درخواست تحویل با تأخیر یا فسخ حداکثر تا ۱۰ روز تقویمی پس از پایان مهلت مقرر</p>

همچنین فرم مربوط درخواست تحویل با تأخیر بخش تحویل نشده قرارداد و فرم درخواست فسخ بخش تحویل نشده قرارداد به شکل زیر می‌باشد:

فرم درخواست تحویل با تأخیر بخش تحویل نشده قرارداد

اطلاعات قرارداد			
شماره قرارداد	۱۳۹۹۸۳۴۵۶۷	اندازه هر محموله	۱,۰۰۰ کیلوگرم
تاریخ قرارداد	۱۳۹۹/۰۷/۰۲	مقدار کالا	۴۴ کیلوگرم
تعداد محموله	۴۴	قیمت واحد	۱۲۰,۰۰۰ ریال
مهلت تسویه	۱۳۹۹/۰۷/۰۷	ارزش قرارداد	۵,۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع قرارداد	سلف	سررسید تحویل	۱۳۹۹/۰۸/۰۱ انبار کارخانه
اطلاعات کالا			
نام تجاری	ورق گرم	نماد	xxxx-HS00-40109
تولیدکننده	شرکت الف	تالار معاملاتی	Industrial
اطلاعات فروشنده		اطلاعات خریدار	
نام فروشنده	شرکت الف	نام خریدار	شرکت ب
شناسه فروشنده	۱۰۸۷۱۴۰۴۱۷۲	شناسه خریدار	۱۰۹۷۰۱۰۰۲۱۴
کارگزار فروشنده	کارگزار الف	کارگزار خریدار	کارگزار ب
اطلاعه تسویه و تحویل			
نوع تسویه	تقدی	شناسه واریز	۱۰۰۸۷۲۴۵۷۶۰۰۵۱۰
تاریخ تسویه	۱۳۹۹/۰۷/۰۵	ارزش خالص قرارداد (سهم فروشنده)	۵,۲۶۰,۰۰۰,۰۰۰
مهلت تحویل	۱۳۹۹/۰۸/۰۶	جمع کارمزدها	۱۹,۹۳۵,۳۹۹
این قسمت توسط خریدار تکمیل شود:			
مدیریت محترم کارگزاری ب			
با سلام			
بدین وسیله اعلام می‌گردد، مقدار ۲۲ تن از کالای قرارداد مذکور در موعد مقرر به شرکت ب تحویل نگردیده است، لذا خواهشمند است نسبت به تحویل با تأخیر بخش تحویل نشده قرارداد فوق اقدام فرمایید. ضمناً اسناد و مدارک مثبتی بر تأخیر در تحویل کالا شامل حواله انبار، بارنامه، قبض توزین و سایر مدارک متعلقه ارائه خواهد شد.			
خریدار			
مهر و امضا - تاریخ			
این قسمت توسط کارگزار خریدار تکمیل می‌شود			
مدیریت محترم تسویه و تحویل			
با سلام			
پس از اقدامات انجام شده و بررسی اسناد و مدارک ارائه شده‌ی پیوست، مراتب اعلام خریدار توسط این کارگزاری تأیید می‌گردد.			
کارگزار خریدار			
مهر و امضا - تاریخ			
این فرم در تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۰ به اتاق پایاپای تحویل شد.			

فرم درخواست فسخ بخش تحویل نشده قرارداد

کارگزاری ب			
فرم درخواست فسخ بخش تحویل نشده قرارداد			
موضوع ماده ۲۴ دستورالعمل تسویه و پایایی معاملات بورس کالای ایران			
اطلاعات قرارداد			
شماره قرارداد	۱۳۹۹۸۳۴۵۶۷	اندازه هر محموله	۱،۰۰۰ کیلوگرم
تاریخ قرارداد	۱۳۹۹/۰۷/۰۲	مقدار کالا	۴۴،۰۰۰ کیلوگرم
تعداد محموله	۴۴	قیمت واحد	۱۲۰،۰۰۰ ریال
مهلت تسویه	۱۳۹۹/۰۷/۰۷	ارزش قرارداد	۵،۲۸۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع قرارداد	سلف	سررسید تحویل	۱۳۹۹/۰۸/۰۱ انبار کارخانه
اطلاعات کالا			
نام تجاری	ورق گرم	نماد	XXXX-HS-XXXX-419
تولیدکننده	شرکت الف	تالار معاملاتی	Industrial
اطلاعات فروشنده		اطلاعات خریدار	
نام فروشنده	شرکت الف	نام خریدار	شرکت ب
شناسه فروشنده	۱۰۸۷۱۴۰۴۱۷۲	شناسه خریدار	۱۰۹۷۱۰۰۲۱۴
کارگزار فروشنده	کارگزار الف	کارگزار خریدار	کارگزار ب
اطلاعه تسویه و تحویل			
نوع تسویه	تقدی	شناسه واریز	۱۰۰۸۷۲۴۵۷۶۰۰۵۱۰
تاریخ تسویه	۱۳۹۹/۰۷/۰۵	ارزش خالص قرارداد (سهام فروشنده)	۵،۲۶۰،۰۰۰،۰۰۰
مهلت تحویل	۱۳۹۹/۰۸/۰۶	جمع کارمزدها	۱۹،۹۲۵،۳۹۹
این قسمت توسط خریدار تکمیل شود:			
مدیریت محترم کارگزاری ب			
یا سلام			
بدین وسیله گواهی و اعلام می‌گردد، مقدار ۴۴ تن (۴۴،۰۰۰ کیلوگرم) از کالای قرارداد مذکور در موعد مقرر به اینجناب/ شرکت ب تحویل نگردیده است، لذا خواهشمند است نسبت به فسخ بخش تحویل نشده قرارداد فوق اقدام فرمایید. ضمناً اسناد و مدارک مثبتی بر عدم تحویل کالا به پیوست ارائه می‌گردد.			
<p style="text-align: center;">خریدار</p> <p style="text-align: center;">مهر و امضا – تاریخ</p>			
این قسمت توسط کارگزار خریدار تکمیل می‌شود			
مدیریت محترم تسویه و تحویل			
یا سلام			
پس از اقدامات انجام شده و بررسی اسناد و مدارک ارائه شده‌ی پیوست، مراتب اعلام خریدار توسط این کارگزاری تأیید می‌گردد.			
<p style="text-align: center;">کارگزار خریدار</p> <p style="text-align: center;">مهر و امضا – تاریخ</p>			
این فرم در تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۰ به اتاق پایایی تحویل شد.			
اتاق پایایی			

» در فرایند انجام معامله زمان شروع و اتمام تعهدات طرفین معامله و کارگزاران به چه

صورت می‌باشد؟

زمان شروع تعهدات خریدار کالا، کارگزار خریدار کالا، فروشنده کالا و کارگزار فروشنده به

شرح جدول زیر می‌باشد:

تعهدات معامله‌گران در بازار فیزیکی بعد از انجام معامله

تعهدات	شروع تعهدات	پایان تعهدات	توضیحات
تعهدات خریدار	پس از صدور صورت‌حساب (اعلامیه خرید) توسط کارگزار خریدار	تسویه کامل قرارداد شامل پرداخت ثمن معامله (یا ارائه فرم تسویه اعتباری)، مالیت ارزش افزوده و سایر هزینه‌ها و ارائه تصویر مستندات به کارگزار خریدار طی مهلت مقرر یا مهلت تسویه با تأخیر	اگر خریدار مستندات تسویه را به صورت کامل به کارگزار خریدار ارسال نکند، قرارداد وارد فرایند تحویل نمی‌شود.
تعهدات کارگزار خریدار	از زمان دریافت کامل مستندات تسویه قرارداد از خریدار	ارسال مستندات تسویه قرارداد به صورت کامل به اتاق پایاپای و کارگزار فروشنده	در صورتی که کارگزارها اطلاعات را به موقع ارسال نکند، آنگاه کارگزار به میزان خسارت وارد به خریدار یا فروشنده، ملزم به پرداخت خسارت می‌باشد. در صورت وقوع خسارت، اگر کارگزار به ارائه نامه توافق بین خریدار و فروشنده و یا به پرداخت خسارت وارد شده اقدام نکند، اتاق پایاپای می‌تواند از محل تضامین کارگزار خسارت را به طرف معامله پرداخت نماید.
تعهدات کارگزار فروشنده	از زمان دریافت کامل مستندات تسویه قرارداد از کارگزار خریدار	ارسال مستندات تسویه قرارداد به فروشنده کالا	
تعهدات فروشنده کالا	از زمان دریافت کامل مستندات تسویه قرارداد از کارگزار فروشنده	اطلاع فروشنده به کارگزار خریدار یا خریدار کالا جهت مراجعه شرکت حمل به کارخانه فروشنده برای تحویل کالا (اما تعهدات فروشنده زمانی به پایان می‌رسد که کالا را به خریدار تحویل دهد)	اگر خریدار کالا طی مهلت مقرر مطابق اطلاعیه عرضه به دریافت کالا مراجعه نکند. در صورت درخواست فروشنده به ازای روزهای تأخیر باید هزینه انبارداری پرداخت کند.

» فرایند رسیدگی به اعتراض خریدار کالا در رابطه با کمیت و کیفیت کالا به چه نحوی است؟

اگر خریدار کالا نسبت به کمیت و کیفیت کالایی که از فروشنده تحویل گرفته، اعتراض داشته باشد، وی می‌تواند اعتراض خود را از طریق کارگزاری به اتاق پایاپای یا کمیته رسیدگی به اعتراضات مشتریان بورس تا ۳ ماه پس از تحویل کالا اعلام نماید. اتاق پایاپای اعتراض خریدار کالا را به کمیته رسیدگی به اعتراضات مشتریان بورس ارجاع می‌دهد. در این کمیته سعی می‌گردد با توافق طرفین، اختلافات بین خریدار و فروشنده حل و فصل شود. در این مرحله در صورت نیاز هزینه کارشناس و آزمایشگاه کالا قبل از رسیدگی به اعتراض توسط خریدار پرداخت می‌شود. بعد از انجام رسیدگی هزینه‌های مذکور از محل تضامین عرضه‌کننده به خریدار در صورت محکومیت عرضه‌کننده عودت داده می‌شود.

اگر موضوع مورد اختلاف در کمیته رسیدگی به اعتراضات مشتری حل نشود، پرونده به کمیته سازش کانون کارگزاران ارسال می‌گردد. هزینه دادخواست، کارشناس و آزمایشگاه توسط خریدار کالا قبل از رسیدگی به حساب کمیته سازش واریز می‌کند. هزینه رسیدگی در کمیته سازش کانون شامل هزینه ورودی (۵۴۵,۰۰۰ ریال شامل ۵۰۰,۰۰۰ ریال هزینه ورودی باضافه ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده) و هزینه رسیدگی (یک در هزار مبلغ خواسته با حداقل مبلغ ۵۴۵,۰۰۰ ریال (۵۴۵,۰۰۰ ریال شامل ۵۰۰,۰۰۰ ریال هزینه ورودی باضافه ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده) تا سقف ۲۱۸ میلیون ریال که ۲۰ میلیون تومان هزینه رسیدگی باضافه ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده) است. در صورت محکومیت عرضه‌کننده، هزینه‌های مذکور از محل تضامین عرضه‌کننده به خریدار عودت داده می‌شود.

البته اگر در کمیته سازش کانون توافقی با رضایت طرفین معامله حاصل نشود در نهایت پرونده به هیئت داورى به عنوان مرجع قضایی ارسال شده و حکم صادره از جانب آن برای طرفین معامله، لازم الاجرا است. هزینه رسیدگی در هیأت داورى مطابق بند ۴ ماده ۲۶ اساسنامه سازمان بورس و اوراق بهادار و مصوبه شورای عالی بورس و اوراق بهادار به تاریخ ۸۵/۱۲/۲۱؛ تا ده میلیون ریال مبلغ خواسته معادل یک میلیون ریال و نسبت به مازاد آن ۱/۵ درصد از مبلغ خواسته حداکثر تا سقف پنجاه میلیون ریال و همچنین (۹٪ مالیات و عوارض) به استناد قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۸۷/۰۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی و تبصره ۲ ماده ۱۱۷ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

» کارمزدهای انجام معاملات در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) به چه میزان است؟

کارمزد کلیه کالاها به غیر از کالاهای گروه کشاورزی (مبالغ به ریال)

سقف مبلغ (سهم دوسر)	ضرب کل (سهم دو سر)	سهم فروشنده		سهم خریدار		٪ T
		سقف مبلغ	ضرب	سقف مبلغ	ضرب	
۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۸	۱۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۴۸	۸۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۳۲	کارمزد سازمان بورس
۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۱	۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۵	۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۵	کارمزد شرکت بورس کالا
۶۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۳۶	۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۱۸	۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۱۸	کارمزد کارگزار
۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۵۴	۵۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۲۷۸	۴۸۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۲۶۲	جمع کل

کارمزد کالاهای گروه کشاورزی (مبالغ به ریال)

سقف مبلغ (سهم دوسر)	ضرب کل (سهم دو سر)	سهم فروشنده		سهم خریدار		٪ T
		سقف مبلغ	ضرب	سقف مبلغ	ضرب	
۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۸	۱۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۴۸	۸۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۳۲	کارمزد سازمان بورس
۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۱	۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۵	۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۵	کارمزد شرکت بورس کالا
۶۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۴۵	۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۲۲۵	۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۲۲۵	کارمزد کارگزار
۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۶۳	۵۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۳۲۳	۴۸۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۳۰۷	جمع کل

کارمزد معاملات کالاهای مشمول تنظیم بازار در بازار فیزیکی بورس کالای ایران (مبالغ به ریال)

حداکثر مبلغ کارمزد - ریال		نرخ کارمزد محصولات مشمول مصوبات ستاد بازار		٪ T
فروش	خرید	فروش	خرید	
۲۷۰.۰۰۰.۰۰۰	۲۷۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۱۱۷	۰.۰۰۱۱۷	کارمزد کارگزار
۹۰.۰۰۰.۰۰۰	۹۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۴۷۵	۰.۰۰۰۴۷۵	کارمزد شرکت بورس کالا
۹۰.۰۰۰.۰۰۰	۹۰.۰۰۰.۰۰۰	۰.۰۰۰۳	۰.۰۰۰۲	کارمزد سازمان بورس

گروه‌های کالاهایی مشمول تنظیم بازار: محصولات فولادی، مس، آلومینیم، پلیمری، شیمیایی، سرب و روی.

https://www.ime.co.ir/Fees_Physical_market.html

» لینک دسترسی به آخرین کارمزدهای در نظر گرفته شده برای معاملات در بازار فیزیکی»

» عرضه محصول در بازارهای فیزیکی و فرعی و انجام معامله در آنها از چه معافیت‌های مالیاتی برخوردار می‌باشد؟

درآمد حاصل از فروش کالاها در بستر معاملاتی بورس کالا با تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار از پرداخت مالیات بر درآمد به میزان ۱۰ درصد معاف می‌باشد. عرضه‌کننده کالا برای برای برخورداری معافیت مذکور لازم است، اقدامات زیر را به انجام برساند:

➤ تکمیل اظهارنامه مالیاتی توسط عرضه‌کننده با در نظر گرفتن تخفیف ماده ۶ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید؛

➤ درخواست اداره امور مالیاتی از عرضه‌کننده کالا جهت ارائه گزارش مستند از آمار معاملات با تأیید سازمان بورس؛

➤ درخواست عرضه‌کننده طی نامه‌ای از بورس کالای ایران مبنی بر تأیید آمار معاملات؛

➤ در صورت تأیید بورس کالا، ارسال نامه طبق فرمت به سازمان بورس جهت تأیید نهایی به انضمام صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت عرضه‌کننده (شرکت‌های غیر بورسی ملزم به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده جهت اخذ تأییدیه سازمان نیستند)؛

➤ تأیید سازمان بورس و ارسال آن به سازمان امور مالیاتی؛
➤ برخورداری از معافیت ۱۰ درصدی مالیات بر درآمد.

شایان ذکر است که آمار معاملات انجام شده در بورس کالای ایران به صورت ماهانه به اداره کل امور مالیاتی گزارش می‌شود. برای معاملاتی که در رینگ داخلی انجام می‌شود، خریدار کالا موظف است در زمان تسویه قرارداد، مالیات بر ارزش افزوده (در صورت

درخواست فروشنده) را به فروشنده کالا پرداخت نماید. همان‌طور که قبلاً اشاره شد، معاملات محصولات صادراتی در تالار کیش، کشاورزی و محصولاتی که توسط شخصی که در منطقه آزاد مستقر است، خریداری شود از مالیات بر ارزش افزوده معافاند. مگر اینکه عرضه‌کننده در اطلاعیه عرضه بنا به دلایل موجهی درخواست پرداخت ارزش‌افزوده از خریدار کالا کرده باشد.

» قیمت پایه برای محصولاتی که در بازار فیزیکی و بازار فرعی (عرضه به روش حراج حضوری) عرضه می‌شوند به چه نحوی تعیین می‌شود؟

قیمت پایه، قیمت مشخصی است که کارگزار فروشنده در درخواست خود برای عرضه هر کالا اعلام می‌نماید و پس از تأیید بورس در اطلاعیه عرضه قید می‌گردد. در حال حاضر قیمت پایه تعیین شده برای عمده کالاهای عرضه شده در بورس کالا بر مبنای قیمت‌های جهانی می‌باشد. برای نمونه قیمت محصولات مس کاتد، آلومینیوم و روی براساس قیمت کشف شده در بورس فلزات لندن تعیین می‌گردد. همچنین بورس می‌تواند روش محاسبه قیمت پایه برخی از کالاهای پذیرفته شده را براساس فرمول مشخصی اعلام کند. در این صورت عرضه‌کننده مکلف به عرضه کالای خود با قیمت پایه محاسبه شده براساس فرمول مذکور می‌باشد.

» قرارداد کشف پرمیموم چیست و فرایند عقد قرارداد آن به چه نحوی است؟

در بازار فیزیکی بورس کالای ایران در سال‌های اخیر نوع دیگری از قراردادها معرفی شده است که قرارداد کشف پرمیموم نام دارد.

پرمیموم: مبلغ یا درصدی است که جهت محاسبه قیمت نهایی به قیمت مبنا اضافه یا از قیمت مبنا کسر می‌شود.

قرارداد کشف پرمیموم: قراردادی است که بر اساس فرمول مشخص (بر مبنای قیمت‌های مرجع) و پرمیموم کشف شده در بازار منعقد می‌شود. در این قرارداد به جای این‌که قیمت در آینده عدد مشخصی بین دو طرف باشد، قیمت یک فرمول است که دو طرف بر روی آن فرمول به توافق می‌رسند، این فرمول از دو بخش تشکیل می‌شود که بخش اول آن یک

تودیع تضامین توسط عرضه‌کننده کالا به شرح جدول زیر:

عرضه‌کننده کالا	نوع و نرخ تضمین قرارداد کشف پرمیوم
قبل از انتشار اطلاعیه عرضه	<p>ارائه تضامین قبل از انتشار اطلاعیه عرضه برابر مجموع $A+B+C$:</p> <p>A: شش درصد (معادل ۵ درصد ارزش فروش به عنوان جریمه فسخ احتمالی و یک درصد جهت کارمزدها و سایر هزینه‌هایی مانند وصول ضمانت‌نامه)؛</p> <p>B: ۱ تا ۱۰ درصد (براساس نوع معامله نهایی و نوسان پیش‌بینی شده قیمت کالا در تاریخ قرارداد کشف پرمیوم تا تاریخ معامله نهایی به تشخیص اتاق پایاپای)؛</p> <p>C: معادل پیش پرداختی است که متقاضی خرید کالا واریز خواهد کرد.</p>
نوع تضامین مورد قبول نزد اتاق پایاپای	<p>A و B: به تشخیص اتاق پایاپای؛</p> <p>C: وجه نقد، ضمانت‌نامه بانکی و اوراق بهادار با درآمد ثابت قابل توثیق نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی.</p>

پس از تأیید تودیع تضامین از سوی اتاق پایاپای، اطلاعیه عرضه توسط بورس کالا انتشار می‌یابد.

باید توجه شود که در اطلاعیه عرضه قرارداد کشف پرمیوم (علاوه بر موارد مندرج در سایر اطلاعیه‌های عرضه) مشخصاتی درج می‌گردد که مختص این نوع قرارداد می‌باشد. به عبارتی لازم است در اطلاعیه عرضه قرارداد کشف پرمیوم علاوه بر موارد زیر، موارد مندرج در اطلاعیه‌های عرضه قراردادهای سلف، نقدی و نسیه در بازار فیزیکی نیز درج می‌شود که در اینجا به منظور رعایت اختصار، در جدول زیر صرفاً به مشخصات اختصاصی مربوط به قرارداد کشف پرمیوم اشاره می‌شود.

مشخصات اختصاصی مندرج در اطلاعیه عرضه قراردادهای کشف پرمیموم

مثال	توضیحات	مشخصات اختصاصی قرارداد کشف پرمیموم
۱۳XX/۰۸/۰۱	تاریخی است که در آن زمان، حراج برای کشف پرمیموم معامله انجام می‌شود.	تاریخ معامله کشف پرمیموم
صفر	قیمت پیشنهادی اولیه برای نرخ پرمیموم موجود در فرمول محاسبه قیمت نهایی که از سوی کارگزار عرضه‌کننده پیشنهاد داده می‌شود.	قیمت پایه پرمیموم (ریال بر کیلوگرم)
۳ روز	مهلت تسویه قرارداد کشف پرمیموم براساس زمان درج شده در اطلاعیه عرضه توسط عرضه‌کننده تعیین می‌شود، این مهلت بین ۳ تا ۱۰ روز کاری است.	مهلت تسویه کشف پرمیموم
نشریه متال بولتن و نرخ ارز نیمایی منتشر شده توسط بانک مرکزی	قیمتی است که در زمان تعیین شده در اطلاعیه عرضه، توسط مرجع مورد قبول بورس اعلام می‌گردد.	مرجع قیمت مبنا
میانگین قیمت گزارش شده در نشریه متال بولتن (CFR چین) ضرب در ارز نیمایی طی یک هفته منتهی به سررسید	فرمولی است که مشتمل بر قیمت کشف شده در قرارداد کشف پرمیموم و قیمت مبنا است که تسویه نهایی معامله بر اساس آن انجام می‌شود.	فرمول محاسبه قیمت نهایی
صفر	بخشی از ثمن معامله است که پس از عقد قرارداد کشف پرمیموم طبق ضوابط دستورالعمل و براساس اطلاعیه عرضه از سوی خریدار کالا به فروشنده کالا پرداخت می‌شود.	میزان پیش پرداخت معامله نهایی
۴۶.۰۰۰	قیمتی است که در زمان انتشار اطلاعیه عرضه براساس فرمول پیشنهادی توسط بورس محاسبه و اعلام می‌گردد.	قیمت علی‌الحساب (ریال بر کیلوگرم)
سلف	معامله نهایی، معاملاتی است که در قرارداد کشف پرمیموم طرفین متعهد به انجام آن طبق ضوابط دستورالعمل می‌باشند. این معامله در زمان مشخص شده در قرارداد کشف پرمیموم بر اساس قیمت نهایی، توسط بورس میان طرفین قرارداد کشف پرمیموم به صورت قرارداد نقد یا سلف منعقد می‌گردد.	نوع قرارداد معامله نهایی
۱۳XX/۱۰/۰۲	تاریخ مشخص شده در قرارداد کشف پرمیموم جهت انعقاد قرارداد نقد یا سلف که طرفین متعهد به انجام آن شده‌اند.	تاریخ معامله نهایی
۱۳XX/۱۲/۰۵	تاریخی است که در زمان عقد قرارداد سلف تعیین شده و تحویل کالا در آن زمان انجام می‌شود.	تاریخ سررسید سلف

مشخصات اختصاصی قرارداد کشف پرمیوم	توضیحات	مثال
نوع تسویه قرارداد کشف پرمیوم	نقدی و اعتباری	نقدی
نوع تسویه قرارداد نهایی	روش‌های تسویه قرارداد نهایی به صورت نقدی یا اعتباری می‌باشد.	نقدی
نوع و نرخ تضمین کشف پرمیوم (این تضامین بعد از انتشار اطلاعیه عرضه و قبل از برگزاری حراج از متعهد خرید کالا اخذ می‌شود)	نرخ تضمینی برای عقد قرارداد کشف پرمیوم، شش درصد ارزش معامله که معادل ۵ درصد ارزش قرارداد به عنوان جریمه فسخ احتمالی و یک درصد جهت کارمزدها و سایر هزینه‌ها از قبیل هزینه وصول ضمانت‌نامه می‌باشد (برابر با A). نوع تضامین (A) شامل: وجه نقد تودیع شده در حساب وکالتی، تضمین نقدشونده و پذیرش اعتبار از سوی فروشنده؛	۶ درصد
نوع و نرخ تضمین قرارداد نهایی (این تضامین بعد از برگزاری حراج از متعهد خرید کالا اخذ می‌شود)	مجموع اخذ تضامین از خریدار کالای نهایی معادل: $\max(A+B-C^*, 0)$ براساس نوع معامله نهایی و نوسان پیش‌بینی شده قیمت کالا در تاریخ قرارداد کشف پرمیوم تا تاریخ معامله نهایی به تشخیص اتاق پایابای بین ۱ تا ۱۰ درصد (برابر B) به تضامین قبلی (A) اضافه می‌شود. نوع تضامین (B) شامل: وجه نقد، ضمانت‌نامه بانکی و اوراق بهادار با درآمد ثابت قابل توثیق نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و پذیرش اعتبار از سوی فروشنده.	۴ درصد

* واریز پیش پرداخت متناسب با اطلاعیه عرضه به حساب اتاق پایابای (برابر C) و واریز آن به حساب فروشنده توسط اتاق پایابای.

موارد ذکر شده در جدول فوق مختص قرارداد کشف پرمیوم می‌باشد و سایر مواردی که در اطلاعیه عرضه قرارداد کشف پرمیوم برای انجام معامله نهایی ذکر می‌شود، مشابه انجام معاملات به روش‌های نقدی و سلف است که در بخش‌های ابتدایی این بروشور به صورت کامل توضیح داده شد.

حال پس از انتشار اطلاعیه عرضه توسط بورس، متقاضی خرید کالا مطابق اطلاعیه عرضه به تودیع تضامین جهت انجام معامله کشف پرمیوم نزد اتاق پایابای اقدام می‌کند. پس از تودیع تضامین (به اندازه ۶ درصد ارزش معامله) توسط متقاضی خرید کالا، فرایند حراج

طی دوره‌های سبز، زرد، قرمز و آبی جهت کشف نرخ پرمیوم در بستر معاملاتی بورس کالای ایران به صورت زیر برگزار می‌شود:

پس از برگزاری حراج، متعهد خرید کالا طی مهلت مقرر در اطلاعیه عرضه به تودیع تضامین قرارداد نهایی (تعدیل تضامین) طبق اطلاعیه عرضه و در صورت وجود به واریز پیش‌پرداخت خرید مندرج در اطلاعیه عرضه اقدام می‌کند و با انجام اقدامات مذکور توسط متعهد خرید کالا، قرارداد کشف پرمیوم تسویه می‌گردد.

طرفین معامله پس از تسویه قرارداد کشف پرمیوم اقدامی انجام نمی‌دهند تا اینکه یک روز مانده به ثبت معامله نهایی، قیمت نهایی معامله براساس پرمیوم کشف شده و قیمت‌های اعلامی مرجع قیمتی تعیین شده در اطلاعیه عرضه توسط اتاق پایاپای محاسبه می‌شود. در ادامه متعهد فروش کالا در همان زمان (یک روز قبل از ثبت معامله نهایی) براساس قیمت محاسبه شده به تعدیل تضامین تا سقف تضامین لازم برای معامله نهایی اقدام می‌نماید و یا از روش نگهداری وجه به جای تعدیل تضامین استفاده می‌کند. وقتی تعدیل تضامین توسط فروشنده کالا یک روز قبل از ثبت معامله نهایی صورت گرفت، معامله نهایی در تاریخ معامله نهایی مندرج در اطلاعیه عرضه ثبت می‌شود. بعد از ثبت معامله نهایی، قرارداد نقد یا سلف می‌تواند به دو صورت نقدی یا اعتباری (مطابق اطلاعیه عرضه) تسویه گردد.

تعاریف برخی مفاهیم و اصطلاحات در بازار فیزیکی کالا

موارد	توضیحات
قیمت پایانی	قیمتی است که براساس میانگین موزون قیمت معاملات انجام شده برای هر نماد معاملاتی در پایان هر جلسه رسمی معاملاتی توسط بورس محاسبه و اعلام می‌گردد.
اتاق تسویه و پایاپای	واحدی است که وظیفه تسویه و پایاپای قراردادهای معامله شده در بورس را بر عهده دارد.
حراج	سازوکاری برای دادوستد کالا یا اوراق بهادار مبتنی بر کالا است که بر پایه انطباق سفارش‌های خرید و فروش مشتریان و با در نظر گرفتن اولویت‌های مقرر انجام می‌شود
اطلاعیه عرضه	اطلاعیهای است که بورس براساس اطلاعات دریافتی عرضه از کارگزار فروشنده، تنظیم و از طریق سایت رسمی خود و سامانه معاملاتی به عموم و کارگزاران اطلاع رسانی می‌نماید.
مشاور پذیرش	شرکت کارگزاری یا شرکت تأمین سرمایه‌ای که رابط اصلی متقاضی فروش کالا و بورس است و تمام یا بخشی از وظایف متقاضی در فرایند پذیرش را به نمایندگی از طرف متقاضی انجام می‌دهد.
هیأت پذیرش	این هیأت موضوع پذیرش <u>کالای جدید</u> در بورس کالای ایران را بررسی می‌کند که متشکل از رئیس هیأت مدیره سازمان، رئیس هیأت مدیره بورس، یک نفر خبره مالی آشنا به صنعت به پیشنهاد هیأت مدیره کانون کارگزاران و تأیید هیأت مدیره سازمان، یک نفر خبره مالی آشنا به صنعت به انتخاب هیأت مدیره سازمان، یک نفر خبره مالی آشنا به صنعت به انتخاب هیأت مدیره بورس، مدیرعامل بورس، به عنوان دبیر هیأت پذیرش و بدون حق رای یا یکی از مدیران بورس به نمایندگی از وی می‌باشد.
کمیته عرضه	این کمیته موضوع پذیرش کالای مشابه در بازار اصلی یا پذیرش کالا در بازار فرعی را بررسی می‌کند که متشکل از یک عضو هیأت مدیره بورس با تأیید هیأت مدیره بورس، مدیرعامل بورس، یک نفر خبره صنعت به پیشنهاد مدیرعامل بورس و تأیید هیأت مدیره بورس، مدیر پذیرش بورس به عنوان دبیر کمیته و بدون حق رای می‌باشد.
سامانه معاملات	سیستم نرم‌افزاری است که عملیات مربوط به معاملات از قبیل ورود و ثبت سفارش‌های خرید و فروش، تطبیق سفارش‌ها و در نهایت انجام معاملات از طریق آن صورت می‌گیرد.
شرایط تحویل	شرایطی است شامل کیفیت کالا، نوع بسته‌بندی، وسیله حمل و نقل، مابه التفاوت حمل، وضعیت اظهارنامه گمرکی، و سایر موارد که طبق مقررات در اطلاعیه عرضه اعلام و فروشنده کالای معامله شده را براساس آن به خریدار تحویل می‌دهد.